

I N T E R N A T I O N A L ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਿਊਨ

BILINGUAL NEWSPAPER : ENGLISH AND PUNJABI
EXECUTIVE EDITOR : RACHHPAL SINGH GILL

Ph. : 604-616-2171

E-mail: iptribune@gmail.com

www.punjabitribune.ca

Vol.32 / No.16
17 April, 2026

੪ ਵੈਸਾਖ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੭

Sameer Kaushal & Ankur Kaushal
PERSONAL REAL ESTATE CORPORATION
Commercial | Residential
Property Experts

Sameer Kaushal Ankur Kaushal
604-897-9575 | 604-897-0006
#105-7928 128 St. Surrey, B.C. W3W

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਧੰਜਲ
Insurance & Financial Advisor

- Super Visa Insurance
- Travel Insurance
- TFSA & RRSP
- Mortgage & Life Insurance
- Child Education Plan RESP

Working together to Build and Preserve Wealth
778.888.3502
gursh26@gmail.com
Protecting Dreams and Lifestyle

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.

- WEDDING CARDS
- FULL COLOR SIGNS
- WINDOW DECALS
- CHEQUES

OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

Navjit Mahil
Realtor
BA, CAIB, LLB

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮਿਲੋ

YPA REALTY
604-488-4777
E-mail : navjitmahil@yahoo.com
201-13049 76th Ave, Surrey, B.C. V3W 2V7

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Helping You Unlock Your Dream Home

- First-time home buyers
- Mortgage renewals
- Refinancing solutions
- Construction mortgage
- Purchase or Refinance

Call : 604.338.7310

CENTUM MORTGAGE

ਟਰੰਪ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ

ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਮ ਵੋਟਰ ਨਾ-ਖੁਸ਼

Pope: I do not fear Trump

ਸਰੀ, (ਏਕਜੇਤ ਸਿੰਘ): ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵੋਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਈਸਾਈ ਸੱਜੇ-ਪੱਖੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਹੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੁਬਿੱਧਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਵੱਈਏ, ਧਾਰਮਿਕ ਹਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਾਕਾਮੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ

ਲਗਾਤਾਰ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਬੰਦ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੋਹ ਭੰਗ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੇਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਬਿਜ਼ਨਸ (ਸੀਐਫਆਈਬੀ) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਦਭਾਗਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੁਣ ਲਗਾਤਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰ

A TO Z DRIVING SCHOOL
So Easy ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ

ਕਲਾਸ 1 ਤੋਂ 7 ਤੱਕ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ
ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰਸਾਇਕਲ ਜਾਂ ਏਅਰ ਬੁੱਕ ਦਾ ਨੌਲਿਜ਼ ਟੈਸਟ
Lucky Sekhon, 604-614-5365
#15 - 8388 128 St. Surrey ਖਾਲਸਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸੈਂਟਰ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਤਾਜ਼ ਬੈਂਕਿਊਟ ਹਾਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ

ਅਸੀਂ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਘੱਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਅਸੀਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ NSC ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ

Keep Smiling Denture Clinic

Complete Denture
Implant Denture
Partial Denture

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ? ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਢਿੱਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
IF YOU HAVE RECEIVED CANADIAN DENTAL CARE PLAN CARD. BOOK APPOINTMENT

Gagan Chahal R.D.
Registered Dentist
Book Your Appointment
778-600-0811 6834 King George Blvd Surrey BC 778-600-0810 2644 Cyril St Abbotsford BC

ਪੰਜਾਬ ਸਵੀਟ ਹਾਊਸ

ਦੋਵੇਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਿਕਸ ਮਨਿਆਈ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੱਛੂ ਤੇ ਜਲੇਬੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਮਕੀਨ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਲੋਕਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕੈਟਰਿੰਗ ਲਈ ਖਾਸ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ

8A-31205-OLD YALE RD. ABBOTSFORD
Ph.: 604-504-1761 &
4-12818-72 Ave Surrey BC
Ph.: 604-591-7611

Sarup Singh Chandi
Ph: 604-572-5050

1st & 2nd Mortgage

Fast and Easy Approval

All types of life Insurance, Critical illness, Disability Insurance, Mortgage Protection

7092-125 St. Surrey

AG Aanchal Ghai
Notary Corporation

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਆਉਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆਂਜ ਹੋ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

OUR SERVICES - Notarizations
- Real Estate Conveyancing - Wills & Powers of Attorney

AANCHAL GHAI NOTARY PUBLIC
NAVDEEP KAUR GILL NOTARY PUBLIC
Payal Business Centre
80 ਐਵਨਿਊ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ 604-503-2227
Unit 151 - 12899 80th Avenue, Surrey, B.C. V3W 0E6
aanchal@ghainotary.ca | www.ghainotary.ca

A-CLASS FOREIGN EXCHANGE

ਸਿਰਫ 24 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ

ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਰਜ਼ੀ ਭੇਜੋ ਪਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰੇਟ ਜ਼ਰੂਰ ਚੈੱਕ ਕਰੋ।

ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ
604-598-2222
#117, 12888 80th AVE., SURREY

idea immigration
SUPER VISAS PNP's EXPRESS ENTRY

ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ

- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ
- 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨੈਨੀ ਬੁਲਾਓ।
- ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਵੇਮਲੀ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਜ਼ਟ ਵੀਜ਼ੇ ਤੇ ਆਏ, ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲੋ
- ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਐਂਟਰੀ, BC, PNP, LMIA, Marriage

Navneet Sharma
604-597-1119
York Centre #209-7928
128St. Surrey BC V3W 4E8

HAPPY VAISAKHI

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

CityMed

Pharmacy

Your Partner in Health

Our Services :

- Compliance Packaging
- Specialty Compounding
- Travel Vaccinations
- Home Monitoring Program
- Best Prices!

FREE DELIVERY

2 Locations: Surrey & White Rock

📍 107 - 14818 60 Ave, Surrey BC, V3S 0B5

📞 604-593-8866

📍 4 - 1493, Foster St, White Rock BC, V4B 0C4

📞 604-385-1490

www.citymedhealth.ca

HAPPY VAISAKHI

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ
ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ
ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Pro Best Carpet Cleaning

ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ! ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ 1997 ਤੋਂ

- RESIDENTIAL & COMMERCIAL
- DRY AND STEAM CLEANING

- UPHOLSTERY CLEANING
- STAIN REMOVAL

- GREAT PRICES
- FAST QUOTES

CONTACT : 604-599-5197

Open 7 Days A Week
info@ProBest.ca

ਸਰੀ ਵਿਸਾਖੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਰਵਿਸ (SPS) ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਸਾਖੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੂਨਿਟ ਵੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ 'ਨੋਟਿਸ ਟੂ ਏਅਰ ਮਿਸ਼ਨ' (NOTAM) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਵਾਲੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਰੋਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਰਿਮੋਟ-ਚਾਲਿਤ ਹਵਾਈ ਯੰਤਰ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਖਤਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਡਰੋਨ ਉਡਾਉਣਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਭੀੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਹਾਦਸੇ ਜਾਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ

ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੋਟੋ ਜ਼ਰੂਰ ਖਿੱਚ ਲੈਣ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਹੋਵੇ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਰੂਟ

ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੈਅ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਜਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਪਰਚੀ ਰੱਖਣਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁੰਮਸੁਦਗੀ ਦੀ ਸਬਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਨੇੜਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਭੀੜ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਹੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸੜਕਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਵੇਰੇ 7:45 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਰੂਟ ਉੱਤੇ ਸੜਕਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਖਾਸ ਕਰਕੇ 72 ਐਵੇਨਿਊ ਤੋਂ 88 ਐਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਸਕੌਟ ਰੋਡ ਤੋਂ ਕਿੰਗ ਜਾਰਜ ਬੁਲਵਾਰਡ ਤੱਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ-ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਚੈੱਕ-ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੰਘਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿਖਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪਤਾ ਦਰਜ ਹੋਵੇ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਟ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਐਸ. ਪੀ.ਐਸ. ਨੇ ਸਮੂਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ 9.1% ਵਾਧੂ ਖਰਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ : ਰਿਪੋਰਟ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੇ ਆਮ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਰਬੀਸੀ (RBC) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਜ਼ਾ ਕੰਜਿਊਮਰ ਸਪੈਂਡਿੰਗ ਟ੍ਰੈਕ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੈਸੋਲੀਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ 9.1 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਭੂ-ਸਿਆਸੀ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਊਲ ਸਟੋਜ਼ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤੇਲ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜਲਦ ਨਾ ਸੁਧਰੇ।

ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਵਾਧਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਆਰਬੀਸੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਗੈਸੋਲੀਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਸਰਵਿਸ ਕੈਟੋਰੀ ਰਹੀ ਹੈ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਹੁਣ ਸਰੀਰਕ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਅਸਰ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰੋਸਰੀ, ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ 0.8 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਯਾਨੀ ਡਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵੀ 0.6 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖਰਚਾ 0.9 ਫੀਸਦੀ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਦੀ

ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵੀ 0.7 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਉਛਾਲ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਬਦਲਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੇਬਰ ਡੇਅ ਤੱਕ ਫੈਡਰਲ ਫਿਊਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕੇ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਹ ਛੋਟ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਦਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਵੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (CAA) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਔਸਤ ਕੀਮਤਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ 174.9 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ 173.2 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਵਾਧਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਵੇਗੀ।

ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਘਾ ਨੂੰ 5.5 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ

108 ਕਿੱਲੋ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਸਜ਼ਾ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਉੱਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਆ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ 5.5 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਘਾ, ਜੋ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਨੂੰ 100 ਕਿੱਲੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਥਾਮਫੇਟਾਮਾਈਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਸੀ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਘਾ ਇੱਕ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੰਘਾ ਫਲੋਰੀਡਾ ਨੰਬਰ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੀਫਿਕ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਸੰਘਾ ਨੇ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਭਜਾਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਰੀ ਦੀ 16ਵੀਂ ਐਵੇਨਿਊ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਗੱਡੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਬੈਗ ਮਿਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 108 ਕਿੱਲੋ ਮੈਥਾਮਫੇਟਾਮਾਈਨ ਛੁਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਮਤ 1 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ 10

ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸੰਘਾ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਅਤੇ ਹੋਸਟ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੰਘਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਸਟਿਸ ਜੌਨ ਗਿਬ-ਕਾਰਸਲੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘਾ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਟੈਕਸਟ ਮੈਸੇਜ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਘਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਮੈਸੇਜਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਹਿਜਾ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਡਰ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਘਾ ਨੂੰ ਪਛਤਾਵਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੜੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੀੜਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਸਟਿਸ ਗਿਬ-ਕਾਰਸਲੇ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਸੰਘਾ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਨਾ ਰੱਖੇ।

47 ਸਾਲਾ ਸੰਘਾ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਕਰੀਅਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ 5.5 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਬਿਤਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਘਾ ਨੇ 2024 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

Helping You Unlock Your Dream Home

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਰਟਗੇਜ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ।

ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੌਰਟਗੇਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

✓ First-time Home Buyers | ✓ Mortgage Renewals

✓ Refinancing solutions | ✓ Construction mortgage | ✓ Purchase or Refinance

AMARPAL SINGH
Mortgage Advisor

Call : 604.338.7310

ਸਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਲੇਖਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਰੋਤਾ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਵਿਦਾਇਗੀ

ਸਰੀ, (ਹਰਦਮ ਮਾਨ): ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਆਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਰੋਤਾ ਦੀ ਵਤਨ ਵਾਪਸੀ ਮੌਕੇ ਸਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਲਾਟੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹਿਫ਼ਿਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਰੋਤਾ ਦੇ ਮਾਣ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀ ਇਸ ਮਹਿਫ਼ਿਲ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਭਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਲਵੰਤ ਸਰੋਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਇਹ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਯਾਦਗਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਈ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਹੋਈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਸਵੀਰ

ਭਲੂਰੀਆ ਅਤੇ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਦੌਲਤ ਵਰਗੇ ਨਵੇਂ ਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਦੋਸਤ ਮਿਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਮੇਰੇ ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ।

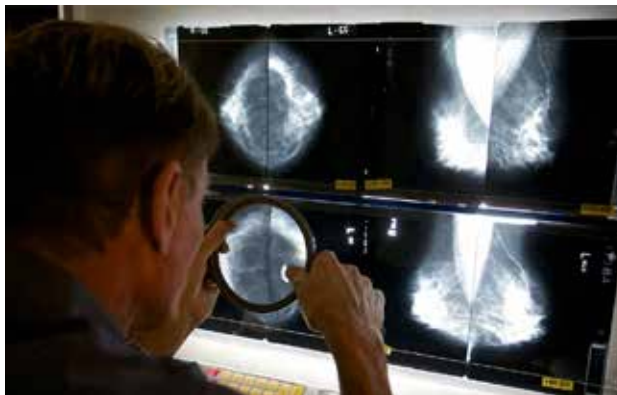
ਮਹਿਫ਼ਿਲ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਾਇਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚਮਕ-ਧਮਕ ਵਿੱਚ ਉਲਝਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵੱਲ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤਾਂ ਹੀ ਮਿਆਰੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਜਸਵੀਰ ਭਲੂਰੀਆ ਅਤੇ ਹਰਦਮ ਮਾਨ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਦੌਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਫ਼ਿਲ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਭਰਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਰੋਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਬਣ ਰਿਹਾ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ, 2026 ਵਿੱਚ 88,000 ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2026 ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਈਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 254,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਵੇਂ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਗਭਗ 88,000 ਮੌਤਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਜਤਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਵਾਈਕਲ, ਪੈਨਕ੍ਰੀਆਟਿਕ ਅਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਗਰਦਨ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫਾਕੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਸਿਰਫ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਵਧਣਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਧੇ ਪਿੱਛੇ ਮਾਤੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਮੋਟਾਪਾ, ਗੈਰ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ

ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਚ.ਪੀ.ਵੀ (HPV) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੈਂਸਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਕਣ ਲਈ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਮੱਠੀ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਲਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੱਕੀਆਂ ਸਦਕਾ ਲੋਕ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਲੰਬਾ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਗਭਗ 42% ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਵਧਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਤੇ ਉਮਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਉੱਪਰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਰੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਬਲਕਿ ਪਰਿਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਵੀ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

YOUR NEIGHBOURHOOD LAYER

RISHI LAW CORPORATION

Criminal Law

- » Assault Charges
- » Drug Charges
- » Theft/Fraud
- » Uttering Threats
- » Driving Offences

Real Estate

- » Purchase/ Sale of Property
- » Mortgage / Line of Credit

Immigration Law

- » Immigration Appeals
- » Refugee Claims
- » Spousal Sponsorship
- » Parents Sponsorship
- » Super Visa / Visitor Visa

Divorces Probate

All kind of Notary Services

NARINDER RISHI
Barrister, Solicitor & Notary Public

Services offered in Punjabi, Hindi & English

Vancouver
6625, Fraser Street
604-322-5515
Email : nkrishi@yahoo.com

Two Locations to serve you

Surrey
604-505-6454
(By appointments only)

NEWTON DENTURE CLINIC INC.

Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ

"Over 20 years experience as Denturist"

- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਏ ਹਨ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
- ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।

BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747

Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

ਵੈਨਕੂਵਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੰਗਾਮਾ

ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਅਤਿਕਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ 10 ਲੋਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਵੈਨਕੂਵਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਏਅਰਪੋਰਟ (YVR) ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਉਡਾਣ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰੀ ਹੰਗਾਮਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 10 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਚਮੰਡ ਆਰਸੀਐਮਪੀ (RCMP) ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਘਟਨਾ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਤਿਕਾਰ ਕਾਰਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸਗੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਬਾਕੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਤਕੇ ਲਗਭਗ 7:30 ਵਜੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਿਚਮੰਡ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ 10 ਯਾਤਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਲਾਈਟ ਕਰੂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਦੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਾਇਲਟ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ

ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਏਅਰਲਾਈਨ ਸਟਾਫ਼ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ 10 ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਉਡਾਣ ਆਪਣੇ ਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਸਕੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਕੀ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਏਅਰਲਾਈਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 10 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਰੋਨੋਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਲਾਈਟ ਕਰੂ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਰਾਰਤ (mischief) ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਨਪੁਰੀ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਰਖ਼ਾਸਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ 31 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਨਪੁਰੀ ਨੂੰ ਜਥੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਥੇ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਥਕ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮਾਈਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਸਿੰਘਣੀਆਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ

ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਰਤਨੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੁਰਾਤਨ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕੀਰਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ 1978 ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਥਿਤੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ।

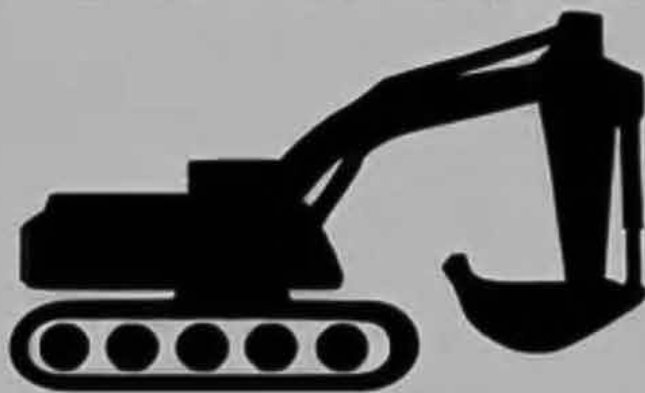
ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਕੀਰਤਨੀ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਨਪੁਰੀ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ

ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੰਗਤ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਨੰਦਮਈ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਗਿਆ। ਜਥੇ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਈ ਕਾਨਪੁਰੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨਾ ਰੱਖਣ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਥੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਜਥੇ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

BHULLAR

Excavating and Demolition

BILL BHULLAR: 778-891-4556
BALRAJ BHULLAR: 778-865-4480

ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਸਰੀ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ

ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਢਾਂਚਾਗਤ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੋਕੀ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਟ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟਾਈਲਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ "ਫਜ਼ੂਲ" ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇਕਾਈਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਟਾਫ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿੱਤੀ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੁਕਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ

ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਟਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਾਟਰ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਕਥਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦਾ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕੇ।

ਸਰੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੋਕੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਢਾਂਚਾਗਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਮੇਅਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਟੈਕਸਟਾਈਲਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਹੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀਨ ਬੋਇਲ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਆਗੂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦ ਅੱਗੇ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਆਗੂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਸਰੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੇ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣਾ ਮੰਦਭਾਗਾ ਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ

ਸਰੀ, (ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ):

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਏ ਦਾ ਮੁੱਢ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕਾਹਰੀ ਸਾਹਰੀ ਨੇ ਬੰਨਿਆ, ਜਿਹਨਾਂ 1910 ਵਿੱਚ ਸੁਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ ਅਖਬਾਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਥੇ ਹੀ ਵੱਸ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸ਼ਹੀਦ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਰੱਸਾ ਚੁੰਮਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੀਡੀਏ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾੜੇ-ਚੰਗੇ ਪੱਖ ਚਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰੇਡੀਓ ਹੋਸਟ ਸੁਖੀ ਉਰਫ ਸੁਖੀ ਕੌਰ ਉਰਫ ਸੁਖੀ ਰੰਧਾਵਾ ਉਰਫ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸੰਘਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਅਤੇ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਿੰਨੀ

ਨਿਖੇਧੀ ਹੋਵੇ, ਥੋੜੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਮੀਡੀਏ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬੈਨ ਕਾਰਨ ਸੁਖੀ ਰੰਧਾਵਾ ਉਰਫ ਸੁਖੀ ਸੰਘਾ ਦੀ ਖਬਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ?

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਓ
ਚਿਲਾਵੈਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਡੈਂਟਿਸਟ

We Can Help With

- » Teeth Cleaning
- » Wisdom teeth Extractions
- » Clear Braces
- » Implants
- & many more...

Consult Dr. Sra for a health SMILE

Value \$500

COMPLIMENTARY NIGHT GUARD

We accept new Patients, & Emergencies

ਅੱਜ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

604-391-1010 | maplesmiles.ca

8364 Young Road, Unit 101, Chilliwack

ਚੰਗੀਆਂ, ਵਧੀਆ, ਸਵਾਦੀ ਮਿਠਾਈਆਂ ਵਾਸਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਸਾਂਝਾ ਪੰਜਾਬ
ਸਵੀਟਸ

ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਮਿਠਾਈਆਂ, ਸਮੋਸੇ, ਪਕੌੜੇ, ਸ਼ਪੈਸ਼ਲ ਖੋਏ ਦੀਆਂ ਮਿਠਾਈਆਂ, ਲੱਡੂ, ਜਲੇਬੀਆਂ, ਨਮਕੀਨ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

100%
Vegetarian

Special Rates for
Gurdwara & Mandir

CONTACT : SATJINDER SAMRA

604-930-9099

E-mail : sanjhapunjabsweets@gmail.com | Website : www.sanjhapunjabsweets.com

1-B 12830 96 Ave, Surrey, BC V3V 6A8

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

International
Punjabi Tribune

• **Rachhpal Singh Gill**
Editor
604-616-2171

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

ADVISORY BOARD

• **Gurlal Singh**
Journalist

• **Hardam Singh Maan**
Surrey
604-308-6663

• **Ekjot Singh**
News Reporter

Printed & Published in
Canada by:
International Punjabi Tribune Inc.

604-616-2171

punjabitribune

iptribune@gmail.com

www.punjabitribune.ca

punjabitribune

NOTICE TO ADVERTISER

International Punjabi Tribune does not accept any liability or damage caused by an error or inaccuracy in the printing of an advertisement beyond the amount paid for the space actually occupied by that portion of the advertisement in which error occurs. All advertising is subject to publisher's approval. International Punjabi Tribune reserves the right to turn down or edit any material forwarded to us for printing. The publisher does not guarantee the insertion of any particular advertisement on a specified date, or at all.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ-ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਂ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਸਲੀਲ, ਭੜਕਾਊ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਧਾਰ ਵਾਲੀ ਰਚਨਾ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਜੀਟਲ ਦੁਨੀਆ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬਹਿਸ ਛਿੜ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਹਿਮ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਚਰਚਾ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਈ। ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਿੱਲ 'ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕੰਮ ਅਤੇ ਇਸ ਨੀਤੀਗਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਮ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰੇ।

ਬੀਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਤਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਮਿਲਰ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਕੱਲੇ ਹੱਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਨਲਾਈਨ ਨੁਕਸਾਨ ਸਿਰਫ 15 ਜਾਂ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਈ ਪੜਾਅ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਢਾਂਚਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਪੱਖੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕੇ।

ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਮੰਤਰੀ ਗੈਰੀ ਆਨੰਦਸੰਗਰੀ ਨੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ 4500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਬੁਲੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਸੀਨ ਫਰੇਜ਼ਰ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਲਪ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ

ਫੈਸਲੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟਸ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵੀ ਹੁਣ ਉਮਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਪ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਯੂਰਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਰਸੁਲਾ ਵਾਨ ਡੇਰ ਲੇਅਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਯੂਰਪ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਮਰ ਹੱਦ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਆਨਲਾਈਨ ਹਾਰਮਸ ਬਿੱਲ' ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਮੂਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ, ਜੋ ਇਸ ਫਾਈਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. ਮਾਈਕਲ ਬੈਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵੀ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਨੇਤਾ ਡੌਨ ਡੇਵਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਰ ਮਾਪੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਮਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧਾ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ

ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (AI) ਚੈਟਬੋਟਸ 'ਤੇ ਵੀ ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਏ.ਆਈ. ਚੈਟਬੋਟਸ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੰਤਰੀ ਮਿਲਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਵਧਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਉਮਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਯੂਰਪ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਆਈ.ਡੀ. ਕਾਰਡ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੱਚੇ ਅਕਸਰ ਤਕਨੀਕੀ ਚੋਰ-ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅਲਗੋਰਿਦਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੀਣ ਭਾਵਨਾ, ਇਕੱਲਾਪਣ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਬੁਲਿੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੱਦ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਚ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਦਬਾਅ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਿਆਸੀ ਮਤਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਠੋਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਪੈਣਗੇ। ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਹਾਰਮਸ ਬਿੱਲ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਇਸ ਡਿਜੀਟਲ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਇਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਬੀ.ਸੀ. ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਦੀ ਫੰਡਿੰਗ 'ਤੇ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਬੀਸੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਭਾਵੇਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਚਰਚਾ ਛੇਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਗਸਤ 2024 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਫੰਡ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਬੀਸੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਲ 2025 ਦੌਰਾਨ 150,000 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਚੰਦਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ 4,500 ਡਾਲਰ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੈਨ ਸਟੂਅਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੁਣ ਬੀਸੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2025 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਦਾਨੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਲੈਂਗਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਕੋਅਰ ਹੋਮ ਦੇ ਸੀਈਓ ਐਲੀ ਦੇਵਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦਾਨ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 20 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਜਾਂ ਚੰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੇਵਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੈਨ ਸਟੂਅਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਸੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇ ਕੇਵਲ 2024 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ

ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਕਈ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਟੂਅਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਬੀਸੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਾਂ ਨੂੰ 800,000 ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਉਤਾਰੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਰਣਨੀਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੀਸੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਾਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰੇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਗੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਨੇਤਾ ਜੌਨ ਰਸਟੈਡ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ

ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਸੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਰੋਲਿਨ ਇਲੀਅਟ ਅਤੇ ਪੀਟਰ ਮਿਲੋਬਰ ਵਰਗੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਸੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੰਮੂ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ “ਸੈਂਟਰਿਸਟ” ਧੜਾ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੈਨ ਸਟੂਅਰਟ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਰੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਤਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕੇਵਿਨ ਫਾਲਕਨ ਫਿਲਹਾਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਟੂਅਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਫਾਲਕਨ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਫਾਲਕਨ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੀਸੀ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰੁਖ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬ੍ਰਾਂਡ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਰੁਤਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026 ਦੌਰਾਨ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਬਣਨਗੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ‘ਸੈਂਕਰ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨ’ : ਮੇਅਰ ਬੈਂਡਾ ਲੌਕ

ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਣ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਸਰੀ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ‘ਸੈਂਕਰ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨ’ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨ ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026 ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕਰਨਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਸਰੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੇਅਰ ਨਾਲ ਕੌਂਸਲਰ ਡੱਗ ਐਲਫੋਰਡ, ਮਾਈਕ ਬੋਸ, ਰੋਬ ਸਟੱਟ ਅਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਖਿਡਾਰੀ ਕਾਰਲ ਵੈਲੇਨਟਾਈਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੇਅਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀ ਇੱਕ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਖੇਡ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਮੇਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਰੀ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਫੈਨ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਰੀ ਸਿਵਿਕ ਪਲਾਜ਼ਾ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉਦਘਾਟਨ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਬੋਸਨੀਆ ਐਂਡ ਹਰਜੇਗੋਵਿਨਾ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਵੱਡੀ

ਸਕ੍ਰੀਨ ਉੱਤੇ ਮੈਚ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਡੇਅ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਕਲੋਵਰਡੇਲ ਐਗਰੀਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਦੂਜਾ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 14 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸਾਊਥ ਸਰੀ ਐਥਲੈਟਿਕ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਸੌਫਟਬਾਲ ਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਜ਼ੋਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸੰਕੇਤ

ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ‘ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ ‘ਮੈਚ ਓਨਲੀ’ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਈਵ ਮੈਚ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦੂਜਾ ‘ਫੁੱਲ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨ ਐਕਸਪੀਰੀਅੰਸ’ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਚਾਂ ਦੇ

ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੇਲੇ ਵਰਗਾ ਮਾਹੌਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਈਵ ਮਨੋਰੰਜਨ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਟਾਲ, ਫੂਡ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਬੀਅਰ ਗਾਰਡਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 6 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕਰੇਗਾ। ਹਰ ਦਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ‘ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਵੱਡੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਨ ਜ਼ੋਨ ਸਰੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਸਥਾਨਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਲਈ ਵੀ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ। ਪੂਰੇ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਇਸ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦਾ ਰੋਮਾਂਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਲਿਖਤ : ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ

ਵਿਸਾਖੀ ਤੇ ਲੰਗਰ

ਚਾਚਾ ਸੋਚੋ ਤੇ ਬੈਠਾ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਸਾਖੀ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਟਾਊਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਵਾਰੇ ਪੇਪਰ, ਟੈਲੀ, ਰੇਡੀਓ, 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਾਹਿਤ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਚਾਚੇ ਦੇ ਟਾਊਨ ਵਿੱਚ "ਇੱਕੀ ਅਪ੍ਰੈਲ" ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ। "ਚਾਚਾ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਚਾਰ ਮੀਲ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਕੁ ਵਾਰੀ ਲੰਗਰ ਛੱਕ ਲਈਦਾ" ਕਿਉਂ ਨਾ ਐਤਕੀ ਮੈ ਵੀ ਲੰਗਰ ਲਾ ਦੇਵਾਂ, ਇਹ ਬੜਾ ਸੁਭ ਵਿਚਾਰ ਆ, 'ਫੇਰ ਦੇਰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ?' ਚਾਚੇ ਦੇ ਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ,

ਏਹ ਸੋਚਕੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਰਮੀਗੰਮ ਵਾਲੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਖੜਕਾ ਦਿੱਤੇ, ਕੁਝ ਕੁ ਨੂੰ ਵੱਟਸੱਪ 'ਤੇ ਮੈਸੇਜ਼ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ, "ਲੰਗਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ" ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਟੈਂਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੈ ਆਪ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ। ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਚਾਚਾ ਸਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਖੌਲ ਕਰਦਾ, ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੁੰਡੀ ਵੱਡਕੇ ਵੇਖਿਆ 'ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਐਦਾ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਨੂੰ ਜਾ ਸਕਦਾ? "ਪਰ ਚਾਚਾ ਦਾ ਸਨੇਹਾਂ ਸੁਣਕੇ, ਚਾਚੇ ਤੇ ਇਤਬਾਰ ਕਰਕੇ, ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ, ਚਾਚੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਟੈਂਟ ਲਾਕੇ, ਲੰਗਰ ਵਧਿਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟਿੱਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚਾਚੇ ਦੇ ਟੈਂਟ ਦੇ ਲਾਗੇ ਆਇਆ ਚਾਚੇ ਨੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਗੱਭਰੂ ਤਕੜੇ ਹੋ ਜਾਉ ਆਪਣਾ ਲੰਗਰ ਮਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਾ 'ਸਮਝੋ' ਦੇ ਚਾਰ ਬੀਬੀਆਂ ਚਾਚੇ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਆਈਆਂ, ਚਾਚੇ ਨੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਤਿ ਸੀ ਅਕਾਲ ਬੁਲਾਈ, ਬੀਬੀਆਂ ਜਿੰਦਾ ਆਈਆਂ ਚਾਚੇ ਦਾ ਲੰਗਰ ਦੇਖਕੇ ਉਹਨੀ ਪੈਰੀਂ ਮੁੜ ਗਈਆਂ। 'ਚਾਚਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ' ਲੰਗਰ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੀ ਛੱਕਣਾਂ ਸੀ, ਚਾਚੇ ਦੀ ਸੁੱਤਿ ਸੀ ਅਕਾਲ ਦਾ ਵੀ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ! ਚਾਚਾ ਕੀ ਵੇਖਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ਬੜੇ ਸਮਾਟ

ਕੋਟ ਪੈਂਟ ਪਾਇਆ ਤੇ ਟਾਈ ਲਾਈ ਹੋਈ, ਬੜੇ ਪੜੇ ਲਿਖੇ 'ਤ ਸਮਝਦਾਰ' ਲੱਗੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਇਹ ਲੰਗਰ ਨੂੰ ਟੁੱਟਕੇ ਪੈਣਗੇ, ਪਰ ਚਾਚੇ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਉਲਟ ਇੰਨਾਂ ਕਹਿਕੇ ਚਲੇ ਗਏ "ਨਾਂ ਲੰਗਰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਐਵੇਂ ਥਾਂ ਘੇਰੀ ਬੈਠੇ ਆ" ਫੇਰ ਇੱਕ ਬੀਬੀ ਕਾਹਲੇ ਕਦਮੀ ਚਾਚੇ ਦੇ ਲੰਗਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧੀ, ਦੋ ਬੈਗ ਉਹਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੈਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਸੀ ਤੇ ਇੱਕ ਬੈਗ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਚਾਚੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਇਹ "ਪ੍ਰੇਮਣ" ਲੱਗਦੀ ਆ, ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਜਦੋਂ ਬੀਬੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ "ਵੇ ਵੀਰਾ ਤੁਸੀਂ ਕਾਹਦਾ ਲੰਗਰ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ?" ਚਾਚੇ ਨੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਹਿਤ ਦੱਸਿਆ, "ਬੀਬੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਆ, ਦੱਸੋ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤਹਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀਆਂ?" ਬੀਬੀ ਤਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸੁਣਕੇ ਧੜੱਕੇ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗ ਪਈ, ਨਾਲੇ ਡਿੱਗਦੇ ਸਾਰ ਬਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ, ਚਾਚੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਮਸੀ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਕੇ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। 'ਕਿੱਥੇ ਪੰਗਾ

ਪੈ ਚੱਲਿਆ ਸੀ' ਬੀਬੀ ਦੇ ਘਰਦਿਆ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡਣਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਤੁਸੀਂ ਬੁੜੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ?" ਚਾਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਥੀ ਚਾਚੇ ਵੱਲ ਆੱਖਾਂ ਕੱਢ ਕੱਢ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸੀ, ਨਾਲੇ ਆਖ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣ ਦਿੱਤਾ!

'ਨਾਲੇ ਜਿੰਦਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਕਸਿਆਂ ਚੋ ਕੱਢੀਆਂ ਸੀ ਉਸ ਤਰਾਂ ਵਾਪਸ ਬਕਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਗੋਰੇ ਚਾਚੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਆ ਰਹੇ ਸੀ 'ਚਾਚੇ ਨੇ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ' ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਕੇ ਬੜੀ ਗਰਮਜੋਸੀ ਨਾਲ ਚਾਚੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ, 'ਨਾਲੇ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ' ਕੁਦਰਤੀ ਚਾਚੇ ਨੇ ਚਾਰ ਕੁ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦੀਆਂ ਇੱਥੇ ਦੇ ਜੰਮਿਆ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੀ। ਉਹ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਗੋਰਿਆਂ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਪੌਂਡ ਚਾਚੇ ਦੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ "ਡੋਨੇਸਨ ਬੁੱਗੀ" ਵਿੱਚ ਚਾਚੇ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਦਿਆਂ ਪਾ

ਦਿੱਤੇ। ਗੋਰੇ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਹਾਲੇ 'ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਖਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਪਈ?' ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਆਇਓ, ਇੰਨਾਂ ਕਹਿਕੇ ਗੋਰੇ 'ਔਹ ਗਏ' ਚਾਚਾ ਉਹਨਾਂ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿਆ, ਨਾਲੇ ਆਪਣੇ 'ਸੋਚਾਂ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ' ਨੂੰ ਹਲੂਣਾਂ ਦਿੰਦਾ ਰਹਿਆ।

ਚਾਚੇ ਦੀ ਨਿਗਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਲੰਗਰਾਂ' ਪਈ ਜਿੱਥੇ ਤੇਲ ਚੋ ਤਲੇ ਹੋਏ ਪਕੌੜੇ, ਸਮੋਸੇ, ਸਪ੍ਰਿੰਗ ਰੋਲ, ਭੁਟੂਰੇ, ਘਿਉ ਚੋ ਚੋਂਦੇ ਚੋਂਦੇ ਪਰੋਡੇ, ਚੀਸ ਨਾਲ ਪੀਜ਼ਾ, ਲੱਕੀ ਵਾਹੋ-ਦਾਹੀ ਛੱਕ ਰਹੇ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ 'ਤ ਡਾਕਟਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵਰਜ ਰਹੇ ਸੀ, ਕਿ ਤਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਠੰਢੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਹਨ। ਪਰ ਕੌਣ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਦਾ, ਭਾਰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੀਮਾਰ ਹੋਕੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਆ, ਚਾਚਾ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਸਾਡਾ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸਾਦੇ ਤੇ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾਲ ਦਾ ਲੰਗਰ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬੜਾ ਤਾਕਤਵਾਰ ਸੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਚਾਚੇ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਥਨ ਆ, 'ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਪੀੜੀਆਂ ਤੱਕ ਵੈਰ ਪੁਗਾਉਂਦੇ ਨੇ' ਚਾਚਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਲੋਕੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸ਼ਦੇਸ਼ ਦੇਦੇ ਨੇ, ਸਾਂਝੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਨੇ ਇੱਥੇ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਕਿੱਧਰੇ ਆ ਗਿਆ?' 'ਲੈ ਚਾਚਾ ਸੁਣ ਲੈ' ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਗੱਲ, ਚਾਚਾ ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਸਾਡਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਕਈ ਪੀੜੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਵੈਰੀ ਆ। ਇਹ ਤੈ ਵੀ ਦੇਖ ਲਿਆ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਦੇਖ ਲਿਆ ਅੱਜ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜੀ ਵੀ ਉਨੀ ਵੈਰੀ ਆ ਜਿੰਨੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜੀ ਸੀ। 'ਹੁਣ ਚਾਚਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਲੰਗਰ ਲਾਉਣਾ, ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਆਖਰੀ ਲੰਗਰ ਆ। ਚਾਚੇ ਨੇ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਲਈ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਚਾਚੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰ ਫਰੋਲ ਕੇ ਵੇਖ ਲਏ,

ਟੈਲੀ ਵੇਖ ਲਏ, ਨੈਟ ਫਰੋਲ ਕੇ ਵੇਖ ਲਏ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਚਾਚੇ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਦੇਣ

ਲਿਖਤ : ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਵੰਡਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਵੱਜੋਂ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਆਪ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਵੈਰਾਗੀ ਅਤੇ ਉਪਰਾਮ ਤਬੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਬਾਣੀ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਰੰਗ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸੰਨ 1664 ਈ. ਵਿਚ ਗੁਰਿਆਈ ਗੁਰਗੱਦੀ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪ ਵੈਰਾਗੀ ਸੁਭਾ ਦੇ ਸਨ ਇਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਵੈਰਾਗ ਹੀ ਝਲਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ-

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ 9
ਜੋ ਨਰ ਦੁਖ ਮਹਿ ਦੁਖ ਨਹੀ ਮਾਨੈ॥
ਸੁਖ ਸਨੇਹੁ ਅਰੁ ਭੈ ਨਹੀ ਕਾ ਕੈ
ਕੰਚਨ ਮਾਟੀ ਮਾਨੈ॥ਰਹਾਉ॥ (ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ, ਪੰਨਾ

633)
ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ-

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ 9
ਜਗਤ ਮੈ ਝੂਠੀ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ॥
ਅਪਨੇ ਹੀ ਸੁਖ ਸਿਉ ਸਭ ਲਾਗੇ
ਕਿਆ ਦਾਰਾ ਕਿਆ ਮੀਤ॥ਰਹਾਉ॥

(ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ, ਪੰਨਾ 536)
ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਰਚਨਾ 'ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨ ਤਿਆਗਉ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਿਗੰਬਰ ਨੇ ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲਾਰ ਵਿਚ ਨਿਬੰਧ ਕਰਕੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਾਸਾਰ-
ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਾਸਾਰ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਹਾਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਚਾਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਮਾਝੇ ਅਤੇ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਹੀ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੱਕੀ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਪੀਲੀਭੀਤ ਤੱਕ ਗਏ ਸਨ। ਸੋ ਮਾਲਵੇ ਬਾਂਗਰ ਆਦਿ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੱਕਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਇਆ।
ਰਾਗ ਅਧੀਨ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ-
ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਾਸਾਰ ਲਈ ਰਾਗ ਅਧੀਨ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕਤਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗੋਚਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੁਹਾਰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ ਤੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕੁਲ 17 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਗਉੜੀ, ਆਸਾ, ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ, ਬਿਹਾਗੜਾ, ਸੋਰਠਿ, ਧਨਾਸਰੀ, ਜੈਤਸਰੀ, ਟੋਡੀ, ਤਿਲੰਗ, ਬਿਲਾਵਲ, ਰਾਮਕਲੀ, ਸਾਰੰਗ, ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਆਦਿ। ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਰਾਗ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ-

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਾਸਾਰ ਹਿੱਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਉਚਾਰਨ ਲਈ ਪਦੇ, ਅਸ਼ਟਪਦੀਆਂ ਆਦਿ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਪ ਜੈਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗਏ ਉਥੇ ਰਾਗੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਮਿਰਦੰਗ ਸਾਜ਼ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮਿਰਦੰਗ ਸਾਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਿ ਮਿਰਦੰਗਵਾਲੀ ਜੈਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅੱਜ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਸਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਿਆ ਹੈ।
ਕੀਰਤਨ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ-

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪੂਰਵ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕੀਰਤਨ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸਗੋਂ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਉਣਾ, ਰਾਗ ਅਤੇ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਵੇਰੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰਿ ਦੀ ਚੌਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।
ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ-
ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਪਰੰਪਰਾ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ

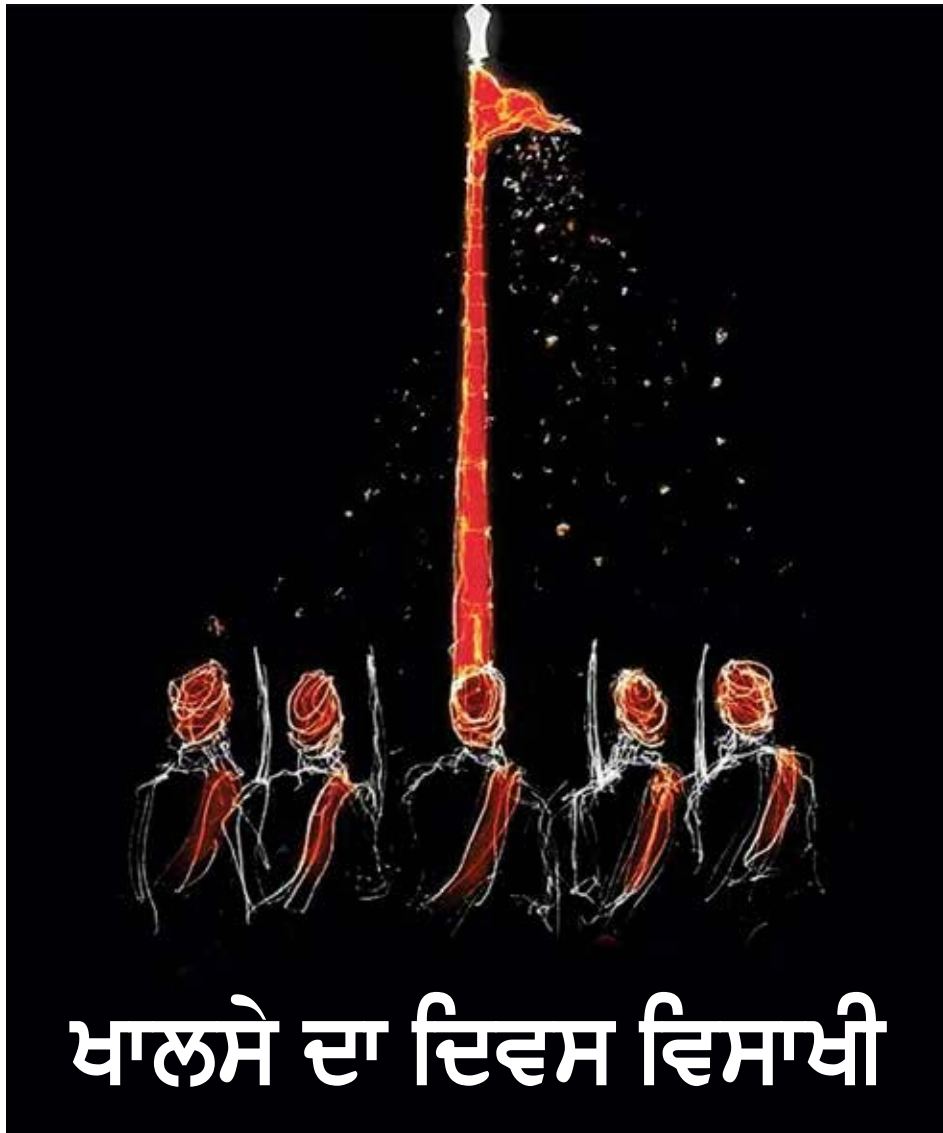
ਜਿਵੇਂ ਰਹਾਉ, ਅੰਕ, ਰਾਗ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਅਨੁਸਰਨ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਲਈ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਰਾਗਾਂ, ਗਾਇਨ-ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਪਕਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਬਾਣੀ, ਰਾਗ, ਰਾਗ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਵਿਭਿੰਨ ਕੀਰਤਨ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ, ਕੀਰਤਨ ਕੇਂਦਰ, ਕੀਰਤਨਕਾਰ, ਸਾਜ਼ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਉਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਕ ਵਡੇਰੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵੱਜੋਂ ਵਿਦਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਰੂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਸਮਾਗਮ, ਉਤਸਵਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਅਨਿਖੜ ਅੰਗ ਬਣਾ ਕੇ ਸਜੀਵ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਰੂਪ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਵਰਨਿਤ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ ਦੀਆਂ ਅਸੀਮ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ

**ਖੜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦ ਵੈਸ
ਉਪਦੇਸ਼ੁ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਸਾਝਾ ॥**

1699 ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ, ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ ਕਾਰਨਾਮਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਿ ਕੀਨੀ ਖਾਲਸਾ, ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਕੇ ਗੁਰਿਆਈ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤੀ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੋਈ ਝਟ-ਪਟ ਕੀਤਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਜਨਾ ਬਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ 1699 ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਇਆ। ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੈਸਾਖੀ ਵੇਲੇ ਫਸਲਾਂ ਪੱਕਣ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਭੰਗੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਕਦੀ ਵੀ ਭੰਗੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਸਮੀ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫੱਸਲਾਂ ਪੱਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਮਾਂ ਲਗਾਕੇ ਸੰਗਤਿ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਕੌਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੱਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਜਾਂ ਸਾਜਣਾ ਦਿਵਸ ਆਖਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਭਾਵੇਂ ਢੁਕਵੇਂ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਜੇ ਇੰਜ ਵੀ ਆਖ ਲਈਏ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖੋਂ ਠੀਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੀ? ਦੂਸਰਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਜਤਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੁੱਝ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੱਕ ਸਰਬ-ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਸਿਧਾਂਤ ਸਨ, ਪਰ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਵਲੋਂ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕਣਾ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਸੀ। ਇੰਜ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਸ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਤੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਰੱਚਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾ ਲਈ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਦਿਵਸ ਵਿਸਾਖੀ

ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ ਵਾਰ ਵੀ ਰੱਚੀ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ।
 ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਵਿਚ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਫੜਣ ਜਾਂ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਅਨੁਸਾਰ "ਮਾਰਿਆ ਸਿਕਾ ਜਗਤ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਇਆ।" ਕੀ ਇਹ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਤੇ ਧਾਰਮਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੰਡਿਆਂ,
ਕਾਦੀ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਮਲੁ ਖਾਇ॥
ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਾਵੈ ਜੀਆ ਘਾਇ॥
ਜੋਗੀ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਣੈ ਅੰਧੂ॥
ਤੀਨੇ ਉਜਾੜੇ ਕਾ ਬੰਧੂ ॥
 (ਰਾਗ ਪੰਨਾ662)

ਬਾਬਰ ਵਰਗੇ ਤਾਕਤਵਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਜਾਬਰ ਆਖਦਾ ਤੇ ਉਸਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪਾਪ ਕੀ ਜੰਵ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜੁਰਅਤ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।
ਪਾਪ ਕੀ ਜੰਵ ਲੈ ਕਾਬਲਹੁ ਧਾਇਆ,
ਜੋਰੀ ਮੰਗੈ ਦਾਨ ਵੈ ਲਾਲੇ ॥
 (ਪੰਨਾ 722)
 ਇਸਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਨਕਲਾਬ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ,
ਜੇਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ,
ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ ॥
 (1412)
 ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਗੋਕਲ ਚੰਦ ਨਾਰੰਗ ਦੇ ਬਚਨ ਮਹੱਤਤਾ ਪੂਰਨ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ 'ਜਿਸ ਖੰਡੇ ਨਾਲ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਣਾ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਖੰਡੇ ਦਾ ਸਟੀਲ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।" ਜੋ ਦਰੱਖਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਇਆ, ਉਸਦਾ ਬੀਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬੀਜਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਾਲਣਾ-ਪੋਸ਼ਣ ਹੋਰ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ 2200 ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਫੌਜ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਫੌਜ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਾਂਭੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਰੱਚੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਸੰਪਾਦਤ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਪੱਦ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਾਪਤ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ,

ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ,
ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਰੇ ॥
 ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਪ੍ਰਥਾ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਪੁਰਾਣਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਤੇ ਪੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਉਚ-ਨੀਚ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਰੋਵਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਸੀ ਭਿੱਟ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਆਖਰ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇਕੇ, ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪਦ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਮੂਲ ਤੱਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1699 ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੂਹ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਲੋਕ-ਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੈਸਾਖੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ, ਵੈਸਾਖ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸੰਮਤ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਚੜ੍ਹਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੈਸਾਖ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਇਹ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਫਸਲਾਂ ਪੱਕਣ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੰਗੜੇ ਪਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਉਣ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰਥ ਸਮਝੀਏ।
 ਖਾਲਸਈ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਅਖਵਾ ਖਾਲਸਈ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋੜ-ਮੇਲੇ ਹੀ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ,
 (lawnmower)
 ਪ੍ਰੈਸ਼ਨਵਾਸ਼ਰ, ਮਿਕਸੀ,
 ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ
 ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ

REPAIR & SERVICES

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

604-773-7258 (ਸਰੀ)

SABLOK & SABLOK
 Notaries Public

ਤੁਹਾਡੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੁਣ 2 ਨੋਟਰੀਜ਼

ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ

- ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੇ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਦੇ ਕਾਗਜ਼
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ, ਰਾਹਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤਨਾਮਾ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਆਦਿ ਤੇ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ

- ਬਿਜਨਸ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਫੈਮਲੀ, ਮੰਗੇਤਰ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼

AKASH SABLOK & TARLOK SABLOK

ਸਬਲੋਕ ਐਂਡ ਸਬਲੋਕ 604-325-9200
 FAX - 604-325-3666

6108 Fraser st. (at 45th Ave.) Vancouver BC V5 Ww 3A1

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਟਰੰਪ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਈਸਾਈ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਗੂ ਪੌਪ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਜ਼ਾ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਲਈ ਰੱਬ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਈਸਟਰ ਸੰਡੇ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਲੇਖ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ 'ਪ੍ਰੇਜ਼ ਬੀ ਟੂ ਆੱਲ੍ਹ' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੱਟੜ ਈਸਾਈ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪੋਪ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗੁੱਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਹੁਣ ਟਰੰਪ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖੀ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰੀਜ਼ੋਨਾ ਵਿੱਚ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਕੀਮਤ 6 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਗੈਲਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। 2024 ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ

ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਜੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੋਟਰ ਹੁਣ ਖੁਦ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਕ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁੰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਿਬਰਟੇਰੀਅਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮੂਹ ਵੀ ਐਪਸਟਾਈਨ ਫਾਈਲਾਂ, ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਕਈ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਆਗੂ ਹੁਣ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਗਰਮ ਨਾ ਹੋਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਅਕਸ ਕਾਰਨ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਚੰਦੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਟਰੰਪ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਰਥਿਕ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਵੋਟਰ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਮਰਥਕ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਦੂਰ ਮੰਨਣ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਜ਼ 'ਕਹਾਣੀਆਂ' ਅਤੇ ਝੂਠ' ਕਹਿ ਕੇ ਨਕਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਟਰੰਪ ਆਪਣੇ ਇਸ ਟੁੱਟਦੇ ਹੋਏ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜੋੜ ਸਕਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹਣ

ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ

ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ 2025 ਦੀ ਦੂਜੀ ਤਿਮਾਹੀ ਦੌਰਾਨ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਯਾਨੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 5.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 2025 ਦੀ ਚੌਥੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿੱਚ ਘਟ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ 4.8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਸੀਐਫਆਈਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਕੋਵਿਡ 19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਦਮੀਆਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਉਦਯੋਗ (SMEs) ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਧਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ, ਭਾਰੀ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਬੋਝ, ਕਾਬਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ, ਸਖ਼ਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਆਰਥਿਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉੱਦਮੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਦਮਤਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਕੋਈ ਅਚਾਨਕ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੁਝਾਨ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਹੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਬੇਹੱਦ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਗੜੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 2019 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 24 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਨੋਬਲ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ 55 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਵਪਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਭਾਰੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਗਭਗ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਵਪਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 73 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਆਮ ਗਲੀਆਂ-ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਾਰਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਸਬੰਧੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਲਈ ਰਾਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਮਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਐਫਆਈਬੀ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਿਸ਼ੇਲ ਔਗਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ 1 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰੀਜਨਲ ਟੈਰਿਫ ਰਿਸਪਾਂਸ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਅਤੇ ਬਿਲਡ ਕਮਿਊਨਿਟੀਜ਼ ਸਟ੍ਰੋਂਗ ਫੰਡ ਵਰਗੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਛਾਇਆ ਇਹ ਸੰਕਟ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਜੀਡੀਪੀ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਲਦ ਹੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਤਾਂ ਇਹ ਉੱਦਮੀ ਸੋਕਾ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਮਾਰਕੀਟ ਵੀ ਸੁਸਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਵੇਂ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਖਾਸ ਰਿਪੋਰਟ

ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 'ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੰਦ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਉੱਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਧਨ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਝ। ਪਰ ਅੱਜ, ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ 'ਗੀ-ਕੈਲੀਬ੍ਰੇਟ' ਕਰਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਅਧਿਆਏ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਈ-ਫਾਈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੀ 'ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ'। ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੁਣ 'ਨਿਯਮ' ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਏਜੰਡਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ 1985 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 25,000 ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, 2019 ਤੱਕ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 70,000 ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਕੁਝ ਹੱਦ

ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਵਿਵਾਦ ਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰ

ਤੱਕ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਬੋਝ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੱਲ ਉਸ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਸੋਚ ਪਿੱਛੇ ਉਹ ਤਣਾਅ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਕਸਰ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ, ਚੋਣਵੀਂ ਚੰਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਪੀ.ਐਮ. ਕੇਅਰਜ਼ ਫੰਡ ਜਾਂ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ 'ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ' ਜਾਂ 'ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ' ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਬੰਗੁਆ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਤੱਕ, ਪੀ. ਆਈ.ਐਲ. ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸੂਰਿਆਕਾਂਤ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ

ਅਦਾਲਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ 'ਸਾਰ' ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਨਾਗਰਤਨਾ ਵੱਲੋਂ ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ 'ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡੀ' (ਯਾਚਿਕਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ) ਦੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਖੁਦ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਆਸਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੀਮਤ। ਜੇਕਰ ਪੀ. ਆਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ 'ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪੱਖ' ਤੱਕ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੌਣ ਉਠਾਏਗਾ? ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਹੂਲਤ ਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ 'ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੌਕਸੀ' ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਸਖ਼ਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨਾਲ 'ਫਰਜ਼ੀ' ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲੱਗੇ, ਪਰ 'ਜਨਹਿਤ' ਦਾ ਗਲਾ ਨਾ ਘੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹੀਰੇ ਮਹਾਨ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ

ਲੇਖਕ : ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ, ਸੰਪਰਕ : 94652 16530

6 ਸਤੰਬਰ 1901 ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮੋਢੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸੰਸਥਾਪਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ, 71 ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ, ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸਵਾਮੀ ਦਯਾਨੰਦ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ 3 ਧਰਮ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਡੇਰੇ ਕੱਦ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਅਤੀ ਮਾਣਮੱਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪੰਥ ਰਤਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਾਲੇ ਕੀਰਨੇ ਪਾਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ-ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਦਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪਾਏ ਕੀਰਨੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਗਏ। ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਵਿਦਵਾਨ, ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ ਤੇ ਕੌਮ ਦੇ ਮਸੀਹੇ ਦੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਤਾਂ ਕੀ ਛੋਟੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪਾਏ ਅਤਿਅੰਤ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਹੀਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਇਹ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ (1839) ਵੇਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1861 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਮੇਂ 18 ਲੱਖ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਸਿੱਖ, ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਇਸਾਈਆਂ ਦੇ ਧੜਾਧੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਿੱਖ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਬਦਲ ਕੇ ਇਸਾਈ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਪਲਟਾਉ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਮਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਚਾਰ ਅਮੀਰ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਇਸਾਈ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹਲੂਣ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਇਸ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦਫਤਰ ਇੰਚਾਰਜ ਤੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਈ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਲੀਹੋਂ ਉੱਤਰੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕਸਮ ਖਾਧੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 1879 ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 3000 (ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ) ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ (ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ, ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣਾ, ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ, ਮੜ੍ਹੀ-ਮਸਾਣਾਂ, ਗੁਰੂ ਡੰਮ, ਫੋਕੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਆਦਿ) ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਮੁੱਖ ਸਨ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਪਗ 71 ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਿਆਂ-ਧਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਿਰ-ਤੋੜ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਹਾਲਾਤ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਹੇ ਜਿਹੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਨ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਲਈ ਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੀ-ਕੀ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਜੋਤਿਆਂ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ: ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਅਕਾਲਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਬੜੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਲੈਕਚਰ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੇਗ ਵਰਤਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜੋਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ ਦੇਗ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ।

ਪੰਨ ਸਨ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਫੇਰ ਲੈਕਚਰ ਦੇਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 18 ਮਾਰਚ 1888 ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਤੋਂ ਛੇਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁੜ 1995 ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਸਵਪਨ' ਨਾਂ ਦਾ ਨਾਟਕ ਲਿਖਿਆ, ਜੋ ਬਾਬੇ ਬੇਦੀ ਵਰਗਿਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਜੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 51 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਪਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਉਪਰੰਤ ਇਹ ਜੁਰਮਾਨਾ ਮੁਆਫ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਕਾਲਜ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 1905 ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੌਕੇ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਏ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਿਲਡਿੰਗ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਾਂ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਹੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਫਲ ਹੋਏ ਤੇ ਮਾਇਆ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚੋਂ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਤੇ 1893 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਲਜ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਵਾਮੀ ਦਇਆ ਨੰਦ ਵੱਲੋਂ 10 ਅਪਰੈਲ 1875 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤੇ ਉਹ 1877 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਏ। ਇਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਮੀ ਦਇਆ ਨੰਦ ਨਾਲ ਬਹਿਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪਹਿਲੀ ਬਹਿਸ

“ਜਗਤ ਦਾ ਕਰਤਾ ਕੌਣ ਹੈ?”

19 ਅਪਰੈਲ 1877 ਨੂੰ

ਦੂਜੀ ਬਹਿਸ

24 ਤੋਂ 27 ਅਪਰੈਲ 1877 ਨੂੰ

“ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਕਰਤਾ ਈਸ਼ਵਰ ਨਹੀਂ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ

ਤੀਜੀ ਬਹਿਸ

24 ਤੋਂ 27 ਜੂਨ 1877 ਤੱਕ

“ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਕਿਆ ਹੈ” ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੋਈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹੂੰਮ ਮੱਚ ਗਈ ਸੀ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਿਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ ਉਮੇਰਾ ਤੇ ਸਾਧੂ ਦਯਾਨੰਦ ਦਾ ਸੰਬਾਦ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਧਾਕ ਜਮ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਹਰ ਸਿੱਖ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗੁੱਗਾ ਗਪੌੜਾ, ਸੁਲਤਾਨ ਪੁਆੜਾ, ਨਕਲੀ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਬੋਧ, ਮੀਰਾਂ ਮਨੌਤ, ਆਰਤੀ ਪ੍ਰਬੋਧ, ਪੰਮਾ ਪ੍ਰਬੋਧ, ਡਰਪੋਕ ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ, ਦੰਭ ਬਿਦਾਰਨ, ਗੁਰਮਤਿ ਆਰਤੀ ਪ੍ਰਬੋਧ, ਧਰਮ ਦਰਪਣ ਆਦਿ ਲਿਖੀਆਂ। ‘ਦੁਰਗਾ ਪ੍ਰਬੋਧ’ ਨਾਮੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਚਲਿੱਤ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਮੱਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ ਪਰ ਕੌਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਭੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 2001 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 100 ਸਾਲਾ ਯਾਦ ਸਮੇਂ ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਰਜਿ.) ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰ ਤੋੜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਉਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਛੱਪ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ਤੇ ਖਾਸ-ਖਾਸ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਿਮਾਣੇ ਜਿਹੇ ਹੰਭਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਸਦੀ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਵੇਂ ਦੇਰ ਆਏ ਦਰੁਸਤ ਆਏ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਆਈ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਏ ਹਨ, ਕੌਮ ਲਈ, ਸਮਾਜ ਲਈ, ਕੀਤੇ ਵਡੇਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਡਾ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਗੋਆਣੀ, ਡਾ. ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਕਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐਮ.ਫਿਲ. ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ, ਸਕੂਲ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ, ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਆਦਿ ਬਣੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਸਦੀ ਅਣਗੌਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਅਤੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰਨ। ਕੌਮ ਦੇ ਇਸ ਲਾਸਾਨੀ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 21 ਅਪਰੈਲ 1850 ਪਿੰਡ ਕਲੋੜ (ਨੰਦਪੁਰ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਰਾਮ ਕੌਰ ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਸਾਧੂ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਬੁਣ ਕੇ ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

8 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਪਿੰਡ ਤਿਉਤ ਨੇੜੇ ਖਰਤ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਗੁਲਾਬਦਾਸੀਆਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਸਨ ਜਿਥੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚਲੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ, ਫਾਰਸੀ, ਅਰਬੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ। ਕੌਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

“ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਸੀਰੀ ਦੇ ਜੱਟ ਰੋਵੇ” ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਲੋਕ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ

ਲਿਖਤ : ਡਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

20 ਅਪ੍ਰੈਲ : ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਵੀ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ, ਨਾ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਏਸਰ 'ਚ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 1939 ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਜੁਝਾਰੂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਵੱਲੋਂ ਹੋਕੇ ਲਾ ਕੇ ਗਾਏ ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੀਤ, ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕ ਮਨਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। 6 ਨਵੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਹ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਵਿਹੜਾ', 'ਲਹੂ ਭਿੱਜੇ ਬੋਲ', 'ਸੈਨਤਾਂ', 'ਚੌ-ਨੁਕਰੀਆਂ ਸੀਖਾਂ' ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਣਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਕੇ, ਸਿਮਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥ 'ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਰਚਨਾ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਕੰਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਦਾ ਸੂਰਜ ਲੋਕ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਤੋੜਨ-ਮਰੋੜਨ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਮੂੰਹ ਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ-ਪੱਖੀ ਲਿਖਾਰੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ, ਸਾਹਿਤਕ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕੋਤਾਹੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਹੰਦਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਬਾਰੇ, ਹਲਕੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਆਲੋਚਕ, ਅਖੌਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜਾਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਰਿੰਦੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਤੇ ਕਿਉਂ ਗਏ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਕੀ ਉਦਾਸੀ ਅਖੌਤੀ ਲੋਕ ਕਵੀ ਵਾਂਗ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਜਬਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲੇ? ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੇਟ ਦੇ ਜਬਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਤੋਂ ਜੋ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਯਾਦ ਰਹੇਗੀ।

1) ਵਸੀਅਤ

ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਤੇ ਨਾ ਰੋਇਓ, ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਚਾਇਓ ।
ਮੇਰੇ ਲਹੂ ਦਾ ਕੇਸਰ ਰੇਤੇ 'ਚ ਨਾ ਰਲਾਇਓ ।
ਮੇਰੀ ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਕੀ ? ਬਸ ਬੁਰ ਸਰਕੜੇ ਦਾ,
ਆਹਾਂ ਦਾ ਸੋਕ ਕਾਫ਼ੀ, ਤੀਲੀ ਬੋਲਕ ਨਾ ਲਾਇਓ ।

2) ਸੂਰਜ ਕਦੇ ਮਰਿਆ ਨਹੀਂ

ਰਾਤ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਕਸਾਈਆਂ ਦੀ ਕਰੀ ਹੈ ਰੀਸ ਹੋ,
ਉਹ ਕੀ ਜਾਣੇ ਤਲੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਉੱਗ ਖਲੋਂਦੇ ਸੀਸ ਹੋ,
ਵਰਮੀਆਂ 'ਤੇ ਵਾਸ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਗ ਤੋਂ ਡਰਿਆ ਨਹੀਂ,
ਕਾਲਖ ਦੇ ਵਣਜਾਰਿਓ, ਚਾਨਣ ਕਦੇ ਹਰਿਆ ਨਹੀਂ ।
ਓ ਕਿਰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲੋ, ਸੂਰਜ ਕਦੇ ਮਰਿਆ ਨਹੀਂ !....

3) ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

ਐਵੇਂ ਭਰਮ ਹੈ ਸਾਡਿਆਂ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ,
ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ ਦੋ ਜਾਂ ਚਾਰ ਬਾਪੂ ।
ਬਦਲੇ ਲਏ ਤੋਂ ਵੀ ਜਿਹੜੀ ਟੁੱਟਣੀ ਨਾ,
ਏਡੀ ਲੰਮੀ ਹੈ ਸਾਡੀ ਕਤਾਰ ਬਾਪੂ ।

ਸਾਡੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੱਕੀ ਹੈ ਹੋਈ ਚਾਬੂ,
ਵਿਹਲੜ ਵੱਗ ਨਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੇਣਾ ।
ਨਰਮ ਦੋਖਿਆਂ ਦੇ ਸੁਹੇ ਪਿੰਡਿਆਂ ਨੂੰ,
ਅਸੀਂ ਲੁੱਟ ਦਾ ਤਾਪ ਨੀ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇਣਾ ।

ਜਗਤਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਵੀਅਤਨਾਮ ਜੰਗ 'ਚ ਹੋਈ ਫਜ਼ੀਹਤ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਜਦ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ 1991 ਦੀ ਖਾੜੀ ਜੰਗ 'ਚ ਉਤਰੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਜੰਗ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਡੇਜ਼ਰਟ ਸਟਾਰਮ ਨਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲੀ ਉਹ ਮੁਹਿੰਮ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਫੌਜੀ ਕਾਮਯਾਬੀਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅੱਤਵਾਦ ਰੋਕੂ ਮੁਹਿੰਮ ਇੰਨੀ ਲੰਬੀ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜੰਗ ਦਾ ਨਾਂ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਦਰਜ ਹੋਈ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ ਫਿਰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਸ ਨੇ ਵੀ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਇਸੇ ਧਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਲੜਾਈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 2023 'ਚ ਜਦ ਹਮਾਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਗਾਜ਼

4) ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਂ

ਹਾਏ ਨੀ ! ਹੀਰ ਅਜ਼ਾਦੀਏ ਬਹਿਲ, ਰੰਨੇ,
ਸਾਨੂੰ ਖੰਧੇ ਚਰਾਇਆਂ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ।
ਜੇ ਤੂੰ ਖੇੜੇ ਸਰਦਾਰ ਦੀ ਸੋਜ ਸੌਣਾ
ਸਾਨੂੰ ਕੰਨ ਪੜਵਾਇਆਂ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ।

5) ਕਿਸ ਨੂੰ ਵਤਨ ਕਹਾਂ

ਹਰ ਥਾਂ ਖੂਨੋ ਖੂਨ ਹੈ ਧਰਤੀ
ਹਰ ਥਾਂ ਕਬਰਾਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਵਰਤੀ
ਅਮਨ ਕਿੱਥੇ ਮੈਂ ਦਫ਼ਨ ਕਰੂੰਗਾ
ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਿਸਨੂੰ ਵਤਨ ਕਰੂੰਗਾ
ਭੰਨ ਸੁੱਟੀਆਂ ਨਾਨਕ ਦੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ
ਪੁੱਟ ਸੁੱਟੀਆਂ ਸ਼ਿਵ ਦੀਆਂ ਜਟਾਵਾਂ
ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਦਮਨ ਕਰੂੰਗਾ
ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਿਸਨੂੰ ਵਤਨ ਕਰੂੰਗਾ

ਇਨੀ ਦਿਨੀ ਮਨੁਵਾਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਨੋਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੋੜ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵਰਗਾਂ 'ਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਮਨੁਵਾਦੀ ਸਮਰਿਤੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ

ਜੰਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ

ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਇਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੀ ਇਹ ਲੜਾਈ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧ ਕੇ ਲਿਬਨਾਨ, ਸੀਰੀਆ ਤੇ ਯਮਨ ਤੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਲਈਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ 'ਚ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਅਯਾਤੁੱਲਾ ਖਾਮਨੇਈ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਇਸੇ ਧਾਰਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਸਨ ਤਬਦੀਲੀ 'ਚ ਆਸਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਖਾਮਨੇਈ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਸ਼ਾਸਨ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਈਰਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਲੜਾਈ ਲੰਬੇ ਦੌਰ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਉਸ ਦੀ ਤਪਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਯੂਰਪੀ ਫੌਜੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ 1914 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਜੰਗ ਛੇਤੀ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਤੱਕ ਲੜਾਈ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਸ ਦਾ ਉਲਟਾ ਤੇ ਇਹ ਜੰਗ ਨਵੰਬਰ 1918 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਬਖਤਰਬੰਦ

ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਸਟੇਟ ਉਸਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਾ ਸੰਦ ਬਣਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ, ਅਖੌਤੀ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਲੋਕ ਅਤੇ ਫਿਲਮਕਾਰ ਆਦਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਕਾਹਲੋਂ ਹਨ। ਇਨੀ ਦਿਨੀ ਚਮਕੀਲਾ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਤਬਾਹੀ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਪੱਖ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਚਮਕੀਲੇ ਦਾ ਕਤਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਤਲ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਲਾ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵਰਗਾਂ 'ਚ ਵੰਡ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਬੇਹਦ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਹਿਰ ਬਰਨਵੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਓਵਰਕਾਸਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਹੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਚਮਕੀਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਮਰਜੋਤ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਧੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਬੱਲੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਅਫਵਾਹਾਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਚਮਕੀਲੇ ਦੀ ਅਸਲੀਲ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਨਾ ਕਿ ਮਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਦਲਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਜਾਂ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਅਖਾੜੇ ਜੱਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਜੱਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਾਦਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੀਡੀਆਕਾਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਇਨੇ ਗੀਤ ਕਿਉਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਦਲਿਤ ਬਰਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਾਦਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, "ਕਿਉਂ ਨਾ ਗਾਵਾਂ? ਸਾਨੂੰ ਰੋਟੀ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ!"

ਅੰਦਰ ਜੇਕਰ ਹੰਕਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਜੱਟ ਦੇ ਘਰ ਜੰਮਣਾ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ, ਜੱਟਵਾਦ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਜਿਸ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਕਿ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਲਿਖਾਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਜੋ ਗੀਤ ਲਿਖਿਆ, ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਸਾਂਝ ਦਾ ਪੁਲ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੱਟ ਸੀਰੀ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਿਰਤੀ ਸੀਰੀ ਪੁੱਤ ਜੰਗੇ ਨੂੰ ਤੰਗਲੀ ਲਿਆ ਕੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਵਰਗੇ ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜੋੜਨ, ਨਾ ਕਿ ਤੋੜਨ ;

“ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਸੀਰੀ ਦੇ ਜੱਟ ਰੋਵੇ, ਬੋਹਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੀਰ ਵਗਿਆ।
ਓ! ਲੈ ਆ ਤੰਗਲੀ ਨਸੀਬਾਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲੀਏ, ਤੂੜੀ ਵਿਚੋਂ ਪੁੱਤ ਜੱਗਿਆ।
ਸਾਡੇ ਪਿਤ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਗਲ ਚੀਬੜੇ ਨੀ, ਮੇਰੀਏ ਜਵਾਨ ਕਣਕੇ।
ਕੱਲੂ ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੋ, ਤੂੰ ਸੋਨੇ ਦਾ ਪਟੋਲਾ ਬਣ ਕੇ।
ਤੂੰ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਗਮਾਂ ਦਾ ਗੁਮੰਤਰੀ, ਓ ਮੇਰੇ ਬੇਜੁਬਾਨ ਢੰਗਿਆ..
ਸਾਡਾ ਘੁੱਟੀ-ਘੁੱਟੀ ਤੇਲ ਖੂਨ ਪੀ ਗਿਆ,
ਤੇ ਖਾਦ ਖਾ ਗਈ ਹੱਡ ਖਾਰ ਕੇ।
ਬੋਲੇ ਬੈਕ ਦੀ ਤਕਾਵੀ ਵਹੀ ਅੰਦਰੋਂ, ਬਈ ਬੋਹਲ ਨੂੰ ਖੰਗੂਰਾ ਮਾਰ ਕੇ।
ਸਾਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਝੰਜੋੜਾ ਏਨਾ ਮਾਰਿਆ, ਕਿ ਸੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਬੂ ਲੱਗਿਆ..
ਨੀ ਧੀਏ! ਕਿਹੜੇ ਨੀ ਭੜੋਲੇ ਵਿਚ ਡੱਕ ਲਾਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੀਆਂ ਜਵਾਨ ਸੱਧਰਾਂ।
ਵੱਢ ਖਾਣੀਆਂ ਸੱਸਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ, ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਸਮਾਜੀ ਕਦਰਾਂ।
ਧੀਏ! ਕਿਹੜੇ ਮੈਂ ਨਜ਼ਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਾਂ,
ਕਿਉਂ ਚੰਨ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਲੱਗਿਆ?..
ਸੁੱਕੇ ਜਾਣ ਨਾ ਬੋਹਲਾਂ ਦਾ ਮਾਰ ਮਗਰਾ, ਜੋ ਮਾਰਦੇ ਨੇ ਜਾਂਦੇ ਚਾਂਗਰਾਂ।
ਅੱਕ ਝੱਖੜਾਂ ਨੇ ਤੂੜੀ ਨੂੰ ਬਖੇਰਿਆ, ਹੈ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਬਰੂਦ ਵਾਂਗਰਾਂ।
ਹੁਣ ਸਾਡਿਆਂ ਹੀ ਹੱਥਾਂ ਨੇ ਹੀ ਚੋਵਣਾ, ਜੋ ਮਿਹਨਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਖੋਂ ਲੱਗਿਆ..
ਓ! ਲੈ ਆ ਤੰਗਲੀ ਨਸੀਬਾਂ ਨੂੰ ਫਰੋਲੀਏ, ਤੂੜੀ ਵਿਚੋਂ ਪੁੱਤ ਜੱਗਿਆ।”

ਫੌਜ ਤੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੀ ਘਾਤਕ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੀ ਬਲਿਸਟਿਕ ਗੋਲੀ ਭਾਵ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਚੁਸਤੀ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ 1940 'ਚ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵੀ ਆਖਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾ ਸਕੀ। ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਜਰਮਨੀ 1941 'ਚ ਅਜਿਹੀ ਤਬਾਹਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਹੀਣ ਜੰਗ 'ਚ ਉਲਝਿਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਾ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਵੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਆਲਮੀ ਜੰਗਾਂ 'ਚ ਜਿੱਤ ਦੀ ਚਾਬੀ ਅਸਲ 'ਚ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧੀਰਜ ਦਿਖਾਉਣ ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ 'ਚ ਟਿਕੇ ਰਹਿਣ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਿਲਸਿਲੇ 'ਚ ਕੋਰਿਆਈ ਜੰਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਵੀਅਤਨਾਮ 'ਚ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਤਕਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੂਨ 1967 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਧੂੜ ਚਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਲਈ ਹੋਈ 1971 ਦੀ ਜੰਗ 'ਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਿਰਫ 13 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਚ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਗੋਡਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

HAPPY VAISAKHI

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ

ਵਿਸਾਖੀ

ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Enviro Pallet Recovery Buy & Sell (2004) Ltd. Save-on-Pallet

ਵੱਲੋਂ : ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੰਦੋਲਾ

ਇਨਵਾਇਰੋ ਪੈਲੇਟ ਰਿਕਵਰੀ ਬਾਏ ਐਂਡ ਸੈਲ (2004) ਲਿਮਿਟਡ
ਸੇਵ-ਔਨ ਪੈਲੇਟ ਲਿਮਿਟਡ

Save-on-Pallet : 604-301-1084

Enviro Pallet Recovery : 604-301-1084

Fax : 604-301-1079

7801 Vantage Way, Delta, BC V4G 1A6

Happy Sikh Heritage Month

**ਸਿੱਖ ਵਿਰਸਤ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ
ਦੀਆਂ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ**

JMG CARRIER LTD.

S U R R E Y , B . C .

**ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆਂ ਰੂਟ ਲਈ
Drivers ਅਤੇ Owner-Operators ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।**

- ਵਧੀਆ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। - ਤਜਰਬੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

FOR OWNER OPERATORS

ਵਧੀਆ ਰੇਟ, ਡੀਜ਼ਲ ਤੇ ਵੀ ਵਧੀਆ Discount Available ਹਨ।

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਟਰੱਕ ਰਿਪੇਅਰ ਸ਼ਾਪ ਲਈ ਮਕੈਨਿਕ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਟਰੱਕ ਦਾ ਲਾਈਸੈਂਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਹੋਵੇ।

ਸਾਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਅਤੇ ਟੀਮ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

JAGMINDER, MALWINDER, GAGAN

604-210-1036, 604-245-2176, 604-598-3999

FAX YOUR RESUME AT 604-599-7020

Email: dispatch@jmgcarrierltd.com

Website : www.jmgcarrier.com

HAPPY VAISAKHI

ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

Best Wishes from

Honourable

RANDEEP

SARAI

Member of Parliament
Surrey Centre

 randeep.sarai@parl.gc.ca

 604-589-2441

 #170-10362 King George Boulevard, Surrey, B.C. V3T 2W5

MANDEEP DHALIWAL

M.L.A., Surrey North

HAPPY VAISAKHI

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ

ਵਿਸਾਖੀ

ਦੀਆਂ ਆਪ ਸਤ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

#205-9093 King George Blvd.,
Surrey

Telephone: 778-256-1000

E-mail : Mandeep.Dhaliwal.MLA@leg.bc.ca

HAPPY VAISAKHI

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

PINE LIGHTING

WE CARRY ALL
MAJOR BRANDS
YOU WILL
SAVE MONEY

Gurpreet Dhillon

gurpreet@pinelighting.ca

6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9

Mon-Fri 9:00 - 5:00

Close Weekends and Holidays

Christine Dear

christine@pinelighting.ca

6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9

Mon-Fri 9:00 - 5:00

Close Weekends and Holidays

Michelle Trafford

michelle@pinelighting.ca

6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9

Mon-Fri 9:00 - 5:00

Close Weekends and Holidays

Jass Sidhu

Jaskaran@pinelighting.ca

6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9

Mon-Fri 9:00 - 5:00

Close Weekends and Holidays

Erin McNab

erin@pinelighting.ca

6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9

Mon-Fri 9:00 - 5:00

Close Weekends and Holidays

604-591-8895

ਸਾਡਾ ਸਟੋਰ ਹੁਣ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ 6878 ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6878 King Gorge Blvd Same Building, Different Unit

6878 King Gorge Blvd. Surrey

ਲਿਖਤ : ਰਜਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, 7087367969

ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਥਨ ਵਿੱਚ ਪਵਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ, ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਵਡਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਇੱਕ ਮਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੂਰਜ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਿਆਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਇੱਕ ਸੈਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਜੋਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਣੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਸਨ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਬਣਾਇਆ। ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਹੋਈ ਅੱਗ ਦੀ ਖੋਜ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਮਾਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪਕਾ ਕੇ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਪੱਕੇ, ਨੌਕੀਲੇ ਅਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਜੋਂ ਮਨੁੱਖ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਪਰ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਚਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਥਾਹ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਕੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਉਦਾਹਰਣ ਕਰੋਨਾ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੀ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪੱਖੀ ਸੰਕਟ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਗਰਮੀ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਗਲੋਬਲੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਘਲਾਅ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ

ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਵਧਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦਸਤਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਨਾਮੇ ਲਾਲਚੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕੁਦਰਤ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੁਦਰਤ। ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਧੜਾਂ ਧੜ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕੀਤੀ। ਪੂਰੀ ਧਰਤੀ ਹੀ ਕੱਖੋਂ ਹੌਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੰਗਲਾਂ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪਜਾਊ ਭੂਮੀ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੰਜਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਸੰਕਟ ਦਾ ਵੀ

ਗਹਿਰਾ ਖਦਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਪੈਟ ਦਾ ਬੋਝ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਨੇ ਕਈ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾਉਣੀ ਹੈ। ਪਰ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਘੱਟ ਰਹੀ ਉਪਜਾਊ ਭੂਮੀ ਕਰਕੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਤਹਿ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਟਰੋਪੋਸਫੀਅਰ, ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸਟੈਟੋਸਫੀਅਰ ਤੀਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਮੀਜੋਸਫੀਅਰ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਇਨੋ ਸਫੀਅਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਸਟੈਟੋਸਫੀਅਰ ਵਿੱਚ ਓਜ਼ੋਨ ਪਰਤ ਜਾਂ ਓਜ਼ੋਨ ਪੱਟੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜੋ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰਾਵੈਂਗਣੀ ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਸੋਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਾਵੈਂਗਣੀ ਅਤੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕਟਾਈ ਨੇ ਓਜ਼ੋਨ ਪਰਤ ਨੂੰ ਪਤਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਾਵੈਂਗਣੀ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਬਣਨ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ 1970 ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਹੁਣ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਲ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਫੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ, ਬਲਕਿ ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਹੈ।

ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਕੇਵਲ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਤੱਕ ਸਿਮਟ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਸਲੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਣਗੇ। ਲੋੜ ਹੈ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨ ਜਨ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਤੇ ਕਾਰਗਰ ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਈਏ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾਈ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਡਾ. ਐੱਸਪੀ ਐੱਸ ਬਰਾੜ*
ਸੰਪਰਕ: 99151-94104

ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਉਪਜਾਊ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਉਪਜ ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿੱਡ ਭਰਿਆ, ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਕੁੱਝ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭੰਡਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬੰਜਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕੰਢੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇੜੀ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਈ ਡਾਕਟਰ ਜੋ ਦੱਸਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹਨ ਪਰ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ। ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਤੱਬਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਐਮਪੀ) ਦੀ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਖ਼ਿਆਲ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਵੜ ਕੇ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲੈਣ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਕਣਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਮੀ ਹੈ ਤੇ ਐਮਪੀ ਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਹੈ।

ਜ਼ਮੀਨ: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਰੋੜ੍ਹ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੀ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਕਿਤੇ ਰੇਤਲੀ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਮੈਰਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਟੋਪੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ 1950-70 ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ-ਨੀਵੀਆਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਮਾਝੇ ਅਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਹੀ ਕੁੱਝ ਇਲਾਕਾ ਪੱਧਰਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ। ਕੰਡੀ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਤਾਂ ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸੀ, ਮਾਲਵਾ ਵੀ ਸਾਰਾ ਟਿੱਬਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 42 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਵਾਹੀਯੋਗ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੀਬ ਸੱਤ ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਸੇਮ ਅਤੇ ਕੱਲਰ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਫ਼ਸਲ ਜੋ ਇਕਸਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ: ਜ਼ਮੀਨ ਰੇਤਲੀ ਮੈਰਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਵੱਧ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਖਾਦਾਂ ਵਜੋਂ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਨਵਰ ਤੋਂ ਵੀ ਬੱਚਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਚਾਰ ਕੇ ਉਸ ਕਾਬਿਲ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਰੂੜੀ ਜਾਂ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਰੂੜੀ ਫ਼ਸਲਾਂ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਗੋਹੇ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜੋ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਖੁਰਾਕੀ ਲੋੜ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਹਨ: ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਵਧੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹਨ, ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਕਣਕ-ਝੋਨੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਖਾਦਾਂ ਯੂਰੀਆ ਤੇ ਡੀਏਪੀ ਅਤੇ ਬੋਝੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਿੰਕ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਰੇਤਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ 'ਤੇ ਫੈਰੋਸ ਸਲਫੇਟ (ਲੋਹੇ ਦੀ ਘਾਟ) ਅਤੇ ਕਣਕ ਨੂੰ ਮੈਗਨੀਜ਼ ਸਲਫੇਟ (ਮੈਗਨੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ) ਸਪਰੇਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਯੂਰੀਆ ਵਿੱਚ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ, ਕਾਰਬਨ ਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਹਨ। ਯੂਰੀਆ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮੋਨੀਅਮ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਬਣ ਕੇ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਬੂਟੇ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ (ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਕਸਾਈਡ) ਬਣ ਕੇ ਫਿਰ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਯੂਰੀਆ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ 80 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸੀਂ ਫ਼ਸਲ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਗੈਸ ਬਣ ਕੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 79 ਫ਼ੀਸਦੀ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਹੈ, ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਦੂਜੀ ਖਾਦ ਹੈ ਡੀਏਪੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤੱਤ ਹਨ ਅਮੋਨੀਅਮ ਅਤੇ ਫਾਸਫੇਟ। ਇਹ ਜਦੋਂ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਕੇ ਅਮੋਨੀਅਮ ਅਤੇ ਫਾਸਫੇਟ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਮੋਨੀਅਮ ਯੂਰੀਆ ਦੀ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਸਫੇਟਸ ਵੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੂਟੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਾਸਫੇਟਸ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹੱਡੀਆਂ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਫਾਸਫੇਟ ਹੀ ਤਾਂ ਹਨ। ਜਿੰਨੀ ਫਾਸਫੇਟ ਖਾਦ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ

ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਉਨੀ ਹੀ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਉਣ ਨਾਲ ਬਚ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚਲੇ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਫਾਸਫੇਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਿੰਕ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਬੀਕਾਮੂਲ ਜੈਡ ਦੇ ਕੈਪਸੂਲ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਰੱਕੀ ਯਾਫਤਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਜਿੰਕ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਚੌਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਕਣਕ ਅਤੇ ਚੌਲ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਿੰਕ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜਾ ਜਿੰਕ ਸਲਫੇਟ ਫਾਲਤੂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫੈਰੋਸ ਸਲਫੇਟ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਜ਼ ਸਲਫੇਟ ਤਾਂ ਫ਼ਸਲ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਸਪਰੇਅ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂਦੀ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਸ਼ੁਦਾ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ਸਲ ਚੰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਫ਼ਸਲ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਜੀਵਕ ਮਾਦਾ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਜੀਵਕ ਮਾਦਾ ਵਧਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਫਰਿੰਗ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਵਧੀ ਭਾਵ ਜਿਹੜੇ ਰਸਾਇਣ ਨਦੀਨਾਸ਼ਕ ਜਾਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਪਰ ਡਿੱਗਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜੀਵਕ ਮਾਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਥੇ

ਮਾਈਕਰੋਬਸ (ਬੈਕਟੀਰੀਆ, ਉੱਲੀ ਤੇ ਐਕਟੀਨੋਪਾਈਸਟੀਸ) ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਬਚੇ-ਖੁਚੇ ਨਦੀਨਾਸ਼ਕਾਂ ਜਾਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਲੀਮੈਂਟਲ ਸ਼ਕਲ 'ਚ ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਦਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੀਆਂ ਖਾਦਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਹਲ ਦੀ ਵਾਹ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਵਾਲੀ ਖਾਦ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਉੱਪਰੋਂ ਸੁੱਕਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਿੱਲ ਉੱਪਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਉੱਪਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਦੀਨਾਸ਼ਕ: ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਨਦੀਨਾਸ਼ਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਕੇ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬਾਇਓਡੀਗਰੇਡੇਬਲ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ (ਬੈਕਟੀਰੀਆ, ਉੱਲੀ, ਐਕਟੀਨੋਮਾਈਸਟੀਸ) ਆਦਿ ਤੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਦੀਨਾਂ ਦੀ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਜਿਹੜੀ ਫ਼ਸਲ ਅਸੀਂ ਖਾਣ ਲਈ ਵਰਤਣੀ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਤਾਂ ਨਦੀਨਾਸ਼ਕ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਫ਼ਸਲ ਤਕ ਰਹਿੰਦਾ ਨਹੀਂ।

ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ: ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕੀੜਿਆਂ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਜ਼ਹਿਰ ਸਪਰੇਅ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ 'ਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਬਾਇਓਡੀਗਰੇਡੇਬਲ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾਪਣ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀੜਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਮਲਾ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਫ਼ਸਲ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਬਾਸਮਤੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਸਮਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆ ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ: ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਸਾਡੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸੀਵਰ ਤੇ ਸਨਅਤ ਨੇ ਖ਼ਰਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ 29 ਫ਼ੀਸਦੀ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ 30 ਪੀਪੀਬੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਭਾਰੀ ਧਾਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਡੀ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਸੈਸਡ ਫੂਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਸਾਇਣ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨੀ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਿਆਂਪਸੰਦ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨਬੰਦੀ ਦਾ ਸੰਦ ਕਰੂਰ ਤਸੀਹੇ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ

‘ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਡੀਐੱਨਏ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ’, ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸੱਚ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਰਾਜ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕਿਹਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮਹਿਜ਼ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕ ਨੂੰ ਕਰੂਰ ਤਸੀਹਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੁਚਲਣ ਵਾਲਾ ਗੁਨਾਹ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ? ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ।— ਸੰਪਾਦਕ॥

ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ‘ਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਪੱਖੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਫ਼ਪਸੰਦ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹੀ ਡੱਕਣ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਬਦਨਾਮ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੁਲਮ ਦੀਆਂ ਸਭ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 2025 ‘ਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ‘ਨਿਊ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਾਲੋਨੀ’ ਨਾਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਮੁਜਰਿਮਾਂ ਵਾਂਗ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਜ਼ਦਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰ ਬਿਠਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਭਿਆਨਕਤਾ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਦਮੇ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵਕਤ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਲੋਧੀ ਰੋਡ ‘ਤੇ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ‘ਕਾਨੂੰਨੀ’ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਲਈ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ‘ਚ ਲਏ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਬਾਹ ਕਰਕੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਇਕਬਾਲ ਕਰਾਉਣ, ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖ ਕੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਫੈਂਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ‘ਨਿਊ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਾਲੋਨੀ’ ਵਰਗੇ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਕ ਅੰਡੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਉਹ ਗੁਪਤ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਿਰਾਸਤ ‘ਚ ਲਏ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਪਰ ਬੇਬੇਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਜੁਲਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਵੱਲੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 10 ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ‘ਨਿਊ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਾਲੋਨੀ’ ਵਾਲੇ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬੇਕਿਰਕੀ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਨਤਕ ਜਮਹੂਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਤੇ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਛਾਤਰ ਏਕਤਾ ਮੰਚ, ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ਅਤੇ ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਝੱਲੇ ਭਿਆਨਕ ਤਸੀਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰੀ ਵੇਰਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 23 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ (ਪੀਯੂਸੀਐੱਲ) ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਤ ਆਨਲਾਈਨ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਜੂਨ ਜਾਂ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਆਨਲਾਈਨ ਇਨਕਲਾਬੀ ਰਸਾਲੇ ‘ਨਜ਼ਰੀਆ’ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕ ਵੱਲਿਕਾ ਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਕੁਨ ਕੁੜੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਰਚਨਾ ਵਰਮਾ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਹੈ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮੱਤਭੇਦਾਂ ਕਾਰਨ ਸੰਪਰਕ ਤੋੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਗਿਆਤ ਜਗ੍ਹਾ ਰਹਿਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਰਸੂਖਵਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਨੇ 8 ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਵੱਲਿਕਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦਿਆਂ ਬੇਹੱਦ ਜਾਬਰ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ 5 ਤੋਂ 10 ਦਿਨ ਤੱਕ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਏਹਤਮਾਮ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਕੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਕਾਲਾ ਕੱਪੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਿਰ ਮਨੁੱਖੀ ਗੰਦ ਨਾਲ ਭਰੀ ਟਾਇਲਟ ਵਿੱਚ ਘੁਸੇੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਵੀ ਕਾਲਾ ਕੱਪੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਹਾਵਾਰੀ ਪੀਰੀਅਡ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਡ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਹਿਰਾਸਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾ ਕੇ ਇਹ

ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ‘ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਗੇ’। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਵੱਲਿਕਾ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਹਨੀਅਤ ਅਤੇ ਪਿਛਾਖੜੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਸੂਖ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਕਿੰਨੇ ਜੁਲਮ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂਪਸੰਦ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਤਸੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਾਕਾਨੂੰਨੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਛੋਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਰਾਜਕੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਤਸੱਦਦ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦੇ ਸੰਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਬਾਕਾਇਦਾ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਹਨ।

ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ ਮੌਜੂਦਾ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਫ਼-ਸਪਸ਼ਟ ਏਜੰਡਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਲਾ ਮੁਲਕ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਉੱਪਰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਕਿਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਹਕੂਮਤ ਜੇਐੱਨਯੂ ਸਮੇਤ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਕਿਰਕੀ ਨਾਲ ਕੁਚਲਣ ਦੇ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਢੇ ਉਠਾਉਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿਣ ਕਰ ਲਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਰਕੁਨ 12 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਾਰਡਿੰਗ ਨਾਲ ਇਕਮੁੱਠਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਕੈਂਪੇਨ ਅਗੇਸਟ ਸਟੇਟ ਰਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤੀ ਜਨਤਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਭੀਮਾ-ਕੋਰੇਗਾਓ ਦੇ ਝੂਠੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਡੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 12 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਸਮੇਂ

ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਛਾਤਰ ਏਕਤਾ ਮੰਚ ਦੀ ਕਾਰਕੁਨ ਇਲਕੀਆ ਨੂੰ ਉਸ ਵਕਤ ਸਾਢੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ 23 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਚਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਾਥੀ ਕਾਰਕੁਨ ਨੌਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ 2020 ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਕੁੰਡਲੀ-ਮਾਨੇਸਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਬੇਕਿਰਕੀ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸੰਤਾਪ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਲਕੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਕੁੜੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕੁਨ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7 ਵਜੇ ਫਿਰ ਸਾਢੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਘੁਸ ਗਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਥੇ ਬੈਠੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਫੋਨ, ਆਈਪੈਡ, ਲੈਪਟਾਪ ਖੋਹ ਲਏ ਗਏ। ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਐਡਵੋਕੇਟ ਏਹਤਮਾਮ ਉਲ ਹੱਕ, ਰੁਦਰ ਵਿਕਰਮ ਰਾਏ, ਗੌਰਵ, ਅਕਸ਼ੈ ਅਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਯਾਨੀ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਲੱਗੇ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਏਹਤਮਾਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਮੁੱਲਾ’ ਕਹਿ ਕੇ ਫਿਰਕੂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਭਰ ਕੇ ਨਿਊ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਾਲੋਨੀ ਵਾਲੇ ਤਸੀਹਾ ਘਰ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ। ਲਕਸ਼ਿਤਾ ਅਤੇ ਇਲਕੀਆ ਦੀ ਰੁਮ ਪਾਰਟਨਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਵੀ ਉੱਥੇ ਬੈਠ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੁੜੀਆਂ ਅੜ ਗਈਆਂ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਰਦ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਔਰਤ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵੀ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਇਹ ਪੁਲਸੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ‘ਵੇਸਵਾਘਰ ਵਰਗੀ ਗੰਦੀ ਜਗ੍ਹਾ’ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਣ-ਮਿੱਥ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਦੀ ਇੰਤਹਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਾਸਤੂਮ ਵਰਤਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਦਾ ਪੀਰੀਅਡ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਡ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਵਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਊ ਫਰੈਂਡਜ਼ ਕਾਲੋਨੀ ਦੇ ਤਸੀਹਾ ਘਰ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਲਕੀਆ ਤੇ ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕੁਨ ਮਨਜੀਤ ਬੈਨੀਵਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾ ਕੇ

ਬੇਕਰਕੀ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਦਲਿਤ ਪਿਛੇਕੜ ਵਾਲੇ ਮਨਜੀਤ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਸੂਚਕ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਮੀਜ਼ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪੋਚਾ ਲਗਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਟਰਾਂਸ ਵੂਮੈਨ ਰੁਦਰ ਵਿਕਰਮ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵੀ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਜੈਂਡਰ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੱਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਫਾਈ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਜੂਠਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਸ਼ੈ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਅਤੇ ਗੌਰਵ ਨੂੰ ਵੀ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਗੁਪਤ ਅੰਗ ਛੂਹਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਲਸੀਏ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁਪਤ ਅੰਗ ਦਿਖਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੇਖੋਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਢਿੱਡ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਤੀ-ਸੂਚਕ, ਧਰਮ-ਸੂਚਕ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਲਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਅਜੇਹੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਮਨੋਬਲ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ ਅਸਲੀ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੈਕਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗ 'ਤੇ ਧਾੜ ਦੀ ਬੈਲਟ ਮਾਰੀ ਗਈ। ਅਕਸ਼ੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪੈਰ ਵਿਚ ਲਿਗਾਮੈਂਟ ਦਾ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੈਰ ਫੈਲਾ ਕੇ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਖੁਦ ਕੁਰਸੀ ਰੱਖ ਕੇ ਪੁਲਸੀਏ ਬੈਠ ਗਏ। ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਪਲ ਨੂੰ ਲਾਈਟਰ ਨਾਲ ਜਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਏ.ਸੀ. ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਇਕਦਮ ਠੰਡਾ ਕਰਕੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਭਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੌਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਵਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਲਾਤਾਰਕਾਰ ਕਰਾਵਾਂਗੇ। ਇਲਕੀਆ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੱਪੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਬਿਠਾਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਪਿਸ਼ਾਬ ਨਾਲ ਭਿੱਜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਪੈਡ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਝਾੜੂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਡਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਲਟਕਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੱਟ ਕੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਤ ਭਰ ਦੂਜੇ ਕਮਰਿਆਂ ਤੋਂ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੀਕਣ ਦੀਆਂ ਦਰਦਨਾਕ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-

ਵਾਰ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਕਰੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਏਸੀਪੀ ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਦਹੀਆ ਨੇ ਰੁਦਰ ਵਿਕਰਮ ਰਾਏ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਢੀਆਂ-ਟੁੱਕੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਿਖਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ।

ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਸੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਰੁਦਰ ਵਿਕਰਮ ਰਾਏ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰੀ ਇਹ ਲਿਖਵਾਇਆ ਕਿ 'ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਬਸਤਰ ਜਾ ਕੇ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਤਲਾਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ'। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 'ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੰਦ ਰੱਖਾਂਗੇ, ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਕਹਿ ਦਿਆਂਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਾਓਵਾਦੀ ਹੋ'। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਲਾ ਕੇ ਘੋੜਾ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਨਾਟਕ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਾਰਾਂਗੇ'। ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਨਾਟਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 'ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ' ਪਾਈ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਨੋਟਿਸ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿਣ। ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ 15 ਮਾਰਚ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਤਰੀਕ ਵਾਲੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਦਸਖ਼ਤ ਕਰਵਾ ਲਏ ਕਿ 'ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹਨ'।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੀੜਤ ਆਪਣਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਗਏ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੋਟ ਕਰ ਲਏ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। 27 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੁਲਸੀਆਂ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਤਸੀਹਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਹਕੂਮਤੀ ਥਾਪੜੇ ਨਾਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਾ ਬੇਖੋਫ਼ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜੀਤ ਬੈਨੀਵਾਲ ਦਾ ਦੋਸਤ ਅਮਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਸਖ਼ਤ ਕਰਾਉਣ ਦਿੱਲੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਕੋਲੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਸੇ ਤਸੀਹਾ ਘਰ ਵਿਚ ਲੈ ਆਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਭ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ।

ਪੀੜਤਾਂ ਨੇ ਪੀਯੂਸੀਐੱਲ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ

ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੀ ਭਗਵਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰੰਗ 'ਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 'ਨਕਸਲ-ਮੁਕਤ' ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਟੀਚੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ 'ਤੁਸੀਂ 31 ਮਾਰਚ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲੁੱਟ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼) ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ 31 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਇਹ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇੱਥੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ'। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ ਹੋ', (ਜਦਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਉੱਥੇ ਕਦੇ ਗਏ ਹੀ ਨਹੀਂ)। ਇਹ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਲਕ ਦੀ ਜੰਗੇ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ: 'ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਟੂਕਾਂ ਕਿਉਂ ਲਿਖਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਤਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਵੀ ਉਸ ਵਰਗੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹੋ'।

ਕੁੜੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਤੁਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਾਲ ਸੈਕਸ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋ'। ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁੜੀ ਨੇ ਟਰੇਨ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਏਗਰਮਾ ਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਣੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੋ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਉਸ ਨੂੰ 'ਸੰਸਕਾਰ' ਸਿਖਾਓ।

ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਰਟਨਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਉਣ। ਰੁਦਰ ਵਿਕਰਮ ਰਾਏ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜੈਂਡਰ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੱਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਭਗਵਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਹੈ ਕਿ ਹਕੂਮਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਤੋਂ ਖੋਫ਼ਜ਼ਦਾ ਹੋ ਕੇ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚਣਾ ਤੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ। ਉਹ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਤੇ ਸਟੇਟ ਦੇ ਸਤਾਏ ਹਾਸ਼ੀਆਗ੍ਰਸਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਢੇ ਉਠਾ ਕੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣ। ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਾਰਗ੍ਰਸਤ, ਜਾਤੀਵਾਦੀ, ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੈਂਡਰ ਵਿਰੋਧੀ ਬੀਮਾਰ ਜ਼ਿਹਨੀਅਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬੇਲਗਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ, ਉਜਾੜਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਹਿਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣ-ਮਿੱਥ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਸਖ਼ਤ ਕਰਾਉਣੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੈਰਵਾਈ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ

ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਕੁਝ ਸਿਰਫਿਰੇ ਵਰਦੀਧਾਰੀਆਂ ਦਾ ਆਮਮੁਹਾਰਾ ਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਟੇਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਕੂਮਤੀ ਖੋਫ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਹਿਦਨਾਮਿਆਂ ਅਤੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਬਾਰੇ ਯੂ.ਐੱਨ ਚਾਰਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦਾ। ਅਮਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ ਹੈ। 1947 ਦੀ ਸੱਤਾ-ਬਦਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ-ਫੌਜ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕੁਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਕਾਨੂੰਨੀਆਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਰਾਜਕੀ ਪੁਸ਼ਤ-ਪਨਾਹੀ ਧੁਰ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਧੁਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੱਕ ਸਾਫ਼ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਨੰਗੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦਾ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਕਸਲਵਾਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਅਮਲਾਂ ਉੱਪਰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਾਨਬੰਦੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ.ਜੇ.ਐੱਨ.ਯੂ. ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਉੱਪਰ ਹਾਲੀਆ ਜ਼ਬਰ ਤੋਂ ਐਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

ਭਿਆਨਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਲਾਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ-ਫੌਜ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਬਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਛੋਟ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਘਿਣਾਉਣਾ ਦਸਤੂਰ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਆਦਿਵਾਸੀ ਕਾਰਕੁਨ ਸੋਨੀ ਸੋਰੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਤੁੰਨਣ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਦੰਤੇਵਾੜਾ ਦੇ ਐੱਸ.ਪੀ. ਅੰਕਿਤ ਗਰਗ) ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਬਹਾਦਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ, ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ, ਦਲਿਤਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨਾਲ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ-ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਣ, ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚੇਤਨ, ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ-ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਜੁਲਾਈ 2025 ਦੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਸਮੇਂ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੌਸਲੇ ਨਾਲ ਤਸੀਹਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਨਤਕ ਕਰਕੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਮੱਥੇ ਹੇਠ ਲੁਕੀ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਕਰੂਰ ਖ਼ਸਲਤ ਨੂੰ ਬਖ਼ੂਬੀ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਜਮਹੂਰੀ, ਨਿਆਂਪਸੰਦ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਲੇਰ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਦਬਾਅ ਰਾਹੀਂ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣਾ ਹੀ ਤਸੀਹਿਆਂ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦੇ ਹੋਰ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ।

ਲਿਖਤ : ਰਾਜੇਸ਼ ਰਿਖੀ
ਮੋਬਾ: 94644-42300

ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਰੋਟੀ

ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ

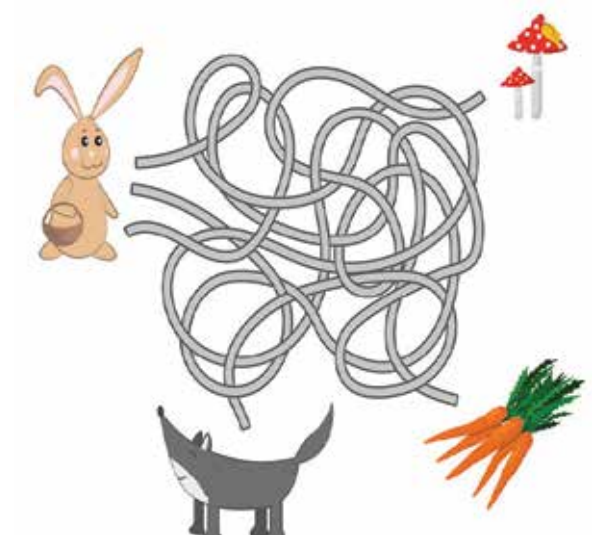
ਦਾਦਾ ਜੀ ਸਮਝ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਦੀਪੂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਫਿਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਵੀਂ ਲੱਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦੀਪੂ ਹੋਰਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਛੱਡਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲੜ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੀਪੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਾਂ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਤ ਚੱਲਾਂਗੇ, ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਵਾਦ ਵੱਖਰਾ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 'ਚੰਗਾ ਦਾਦਾ ਜੀ' ਦਾਦਾ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦੀਪੂ ਆਪਣੀ ਵਰਦੀ ਬਦਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਅੱਜ ਐਤਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਦੀਪੂ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੂੰ ਖੇਤ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੀਪੂ ਆਪਣਾ ਸਾਈਕਲ ਲੈ ਕੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਦੋਵੇਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲਾਂ 'ਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋ ਤੁਰੇ। ਖੇਤ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੀ ਫਸਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਦੀਪੂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ

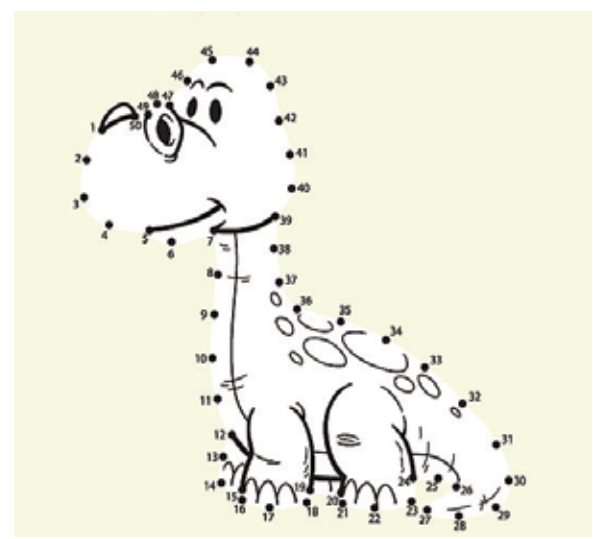
ਜ਼ਰੂਰ ਖਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਟਾਮਿਨ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੀਪੂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ 'ਕੀ ਤੂੰ ਗਾਜਰਾਂ ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ?' ਦੀਪੂ ਨੇ ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਹਾਂਜੀ ਦਾਦਾ ਜੀ ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗਾਜਰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।' 'ਫਿਰ ਖਾ ਲੈ।' ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਗਾਜਰਾਂ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਸ ਕਿਆਰੀ ਵਿਚ ਜੋ ਪੱਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਲੇ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਗਾਜਰਾਂ ਹਨ।' ਦੀਪੂ ਗਾਜਰਾਂ ਦੀ ਕਿਆਰੀ ਵੱਲ ਹੋ ਤੁਰਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਗਾਜਰਾਂ ਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਪੱਤੇ ਹੀ ਆਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਦੂਸਰੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ, ਫਿਰ ਪੱਤੇ ਹੀ ਆਏ। ਦੀਪੂ ਦਾਦਾ ਜੀ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਪੱਤੇ ਹੀ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਜਰਾਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਤੈਨੂੰ ਖੁਰਪਾ ਲੈ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਕੱਢ ਕੇ ਪੁੱਟਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਦੀਪੂ ਮੋਟਰ ਕੋਲੋਂ ਖੁਰਪਾ ਲੈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗਾਜਰਾਂ ਪੁੱਟਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਪੁੱਟਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਥੱਕ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਫਿਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਦਾਦਾ ਜੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਸ

ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਆਖਿਰ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦੀਪੂ ਇਕ ਗਾਜਰ ਪੁੱਟਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਭੱਜ ਕੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਦਾਦਾ ਜੀ, ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇਖੋ ਮੈਂ ਗਾਜਰ ਪੁੱਟ ਲਈ'। ਜਦੋਂ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਦੀਪੂ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਘੁਮਾਈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਪਸੀਨਾ ਵੀ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। 'ਸਾਬਾਸ਼! ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖ ਕੇ ਖਾ ਲੈ' ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। ਦੀਪੂ ਗਾਜਰ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਖਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਅੱਧੀ ਗਾਜਰ ਖਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ 'ਦਾਦਾ ਜੀ ਗਾਜਰ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦ ਹੈ।' ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਿਹੜੀ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੁਆਦ ਹੈ ਜਾਂ ਘੱਟ? 'ਦੀਪੂ ਨੇ ਝੱਟ ਕਿਹਾ', 'ਵੱਧ ਦਾਦਾ ਜੀ'। ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ 'ਕਿ ਪੁੱਤਰਾ ਗਾਜਰਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਖੇਤ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਤੈਨੂੰ ਇਸੇ ਲਈ ਵੱਧ ਸੁਆਦ ਲਗਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੂੰ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਵੀ ਉਹੀ ਸੁਆਦ ਤੇ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਅਚਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਓਨਾ ਅਨੰਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਮੁਫਤ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਪਕਵਾਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ।'

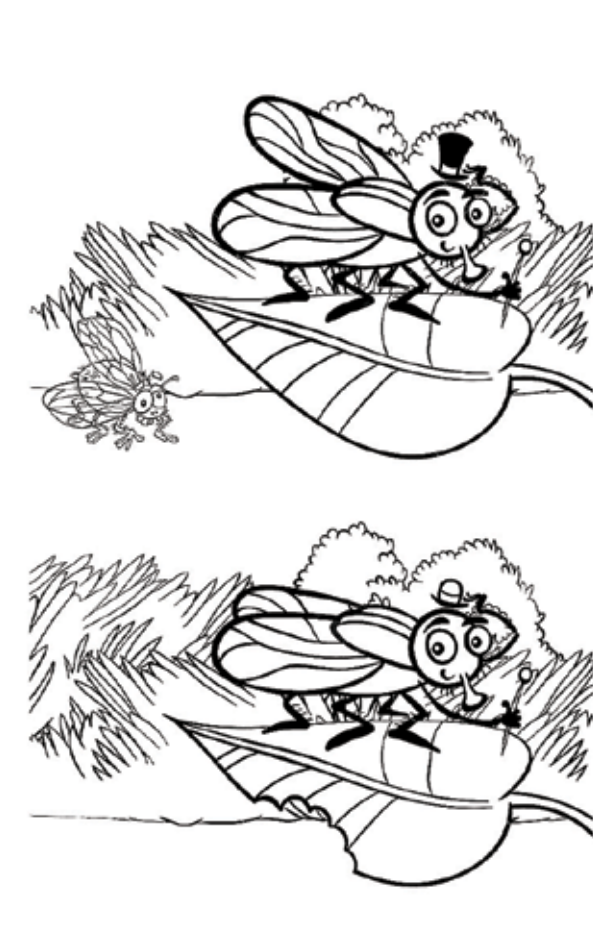
ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਹਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਅੰਤਰ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ... ?

ਆਓ ਮਾਰੂਥਲ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣੀਏ

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ, ਉਠ ਨੂੰ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰੇਤੀਲੇ ਤਪਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਵਿਚ 20 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀ ਪੀਤੇ ਜਿਊਂਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਠ ਬਿਲਕੁਲ ਬਨਸਪਤੀ ਉੱਪਰ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜੀਵ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਰੂਥਲ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੁੱਖ, ਪੌਦੇ ਆਦਿ ਹੀ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਠਣੀ ਦੇ ਗਰਭ ਦਾ ਸਮਾਂ 11 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਬੱਚਾ ਕੇਵਲ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਹੀ ਤੁਰਨ ਫਿਰ ਲਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਉਠ ਦਾ ਬੱਚਾ ਇਕ ਮੀਟਰ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਠ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਬਾਲਗ ਉਠ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤਕਰੀਬਨ 1.85 ਮੀਟਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਠ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਵਰਗੇ ਪੈਰ, ਲੰਮੀਆਂ ਲੱਤਾਂ, ਲੰਮੀ ਪਤਲੀ ਬੋੜੀ ਗੋਲਾਈ 'ਚ ਮੁੜਦੀ ਗਰਦਨ, ਲਟਕਦੇ ਬੁੱਲੂ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਪੂਛ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਠ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉੱਤੇ ਢੁੱਠ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ 15 ਤੋਂ 30 ਕਿੱਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਚਰਬੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਉਠਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਤਕਰੀਬਨ 40 ਲੀਟਰ ਤੱਕ ਦੁੱਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਵਿਟਾਮਿਨ, ਖਣਿਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਠ 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹੀ ਭਾਰ ਲੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ 5 ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਭਾਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਠ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਗੁਸੈਲਾ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਠ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 200 ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਠਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਲਗਭਗ 15 ਲੱਖ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਉਠਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਲਗਭਗ 7 ਫੀਸਦੀ ਹੈ।

-ਪ੍ਰਿ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਰ
ਮੋਗਾ। ਮੋਬਾ: 82838-00190

ਠਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਾਤਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇੱਕ ਹੀ ਬਾਤ ਸੁਣਨ ਦੀ ਜਿੱਦ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਬਾਤ ਸੀ 'ਇੱਕ ਸੀ ਚਿੜੀ ਤੇ ਇੱਕ ਸੀ ਕਾਂ'। ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ- ਇੱਕ ਵਾਰ ਚਿੜੀ ਤੇ ਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਰੇ ਦਾ ਦਾਣਾ ਲੱਭ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਿੜੀ ਕਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਜਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਂ ਸਹਿਮਤ ਤਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੰਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਚਿੜੀ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਸਲ ਵੰਡਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵਿਹਲੜ ਕਾਂ ਚੌਧਰੀ ਬਣ ਕੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਿੜੀ ਨਿਰਾਸ਼ੇ ਮਨ ਨਾਲ ਤੁਤੜੇ ਦੇ ਢੇਰ ਉੱਪਰ ਬੈਠੀ ਆਪਣੀ ਹੋਣੀ ਨੂੰ ਕੋਸ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਇਨਸਾਫ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੜੇ ਪੈਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਚਿੜੀ ਤੁਤੜੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਕਾਂ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੜਾ ਵੱਜਣ ਕਾਰਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਂਹ ਹਟਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚਿੜੀ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਤੁਤੜਾ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਅਚੇਤ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਦਮ-ਕਦਮ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਕਾਰ ਰੂਪ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚਿੜੀਆਂ ਜ਼ੁਲਮ ਸਹਿੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਹਿਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਂ ਹੱਕ ਮਾਰਦੇ ਤੇ ਆਫਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਪਸੀਨਾ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਤੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੋਟ ਕੂੜੇ ਕਰਕਟ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਤੋਂ ਲਿਫਾਫ਼ੇ ਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਕ ਸੁੱਕੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਬਸਤਾ ਲੈ ਕੇ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਸੂਮ

ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਹੋਣੀ

ਵਾਬਿਆਂ 'ਤੇ ਜੂਠੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ਖੇਡਣ ਦੀ ਉਮਰੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਚਿਹਰੇ ਚੌਰਾਹਿਆਂ 'ਤੇ ਭੀਖ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ ਠੁੱਡੇ ਤੇ ਧੱਕੇ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਢੋਡਰ ਕਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਤੁਤੜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹੀ ਚਿੜੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿੜੀ ਮਰਨ ਦਾ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਕੁੜੀ ਮਰਨ ਦਾ। ਚਿੜੀਆਂ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਸਰਾਪ

ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਹੀ ਉਸਦੀ ਕਤਲਗਾਹ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਮਾਂ- ਬਾਪ ਹੀ ਕਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਨਿਰਦਈ ਅਤੇ ਖੁੰਘਾਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਲਾਡਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲੀਆਂ ਪੋਸੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਸਦਕਾ ਦਾਜ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਬਿਨਾਂ ਕਸੂਰ ਹੀ ਨਰਕ ਦੀ ਜੂਨ ਭੋਗਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ

ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਇਹ ਮਨ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬਾਲ-ਬਾਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਾਲਚ, ਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਹਵਾਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਾਂ ਨਰਕ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਈ ਤਾਂ ਪਸ਼ੂ- ਪੰਛੀਆਂ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਚਿੜੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਤੁੜਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਰੂਹ-ਹੀਣ ਅਤੇ ਸਹਿਕ ਰਹੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਜਬਰ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅਣਖ ਭਰਪੂਰ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਹੱਕ ਤੇ ਸੱਚ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸੋਚ ਦੀ ਫਿਰ ਤੋਂ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲੇ ਵੀ ਅਣਗਿਣਤ ਚਿੜੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦਮ ਕਦਮ ਉੱਪਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਬੇਵਸੀ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਕਾਸ਼! ਕੁਦਰਤ ਮਿਹਰ ਕਰੇ। ਚਿੜੀ ਤੇ ਕਾਂ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਸੱਚ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਾਂ ਦੇ ਟੋਟਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੜੇ ਵੱਜਣ ਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਨਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਏਨੀ ਹਿੰਮਤ ਆਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਨਾ ਸਮਝੇ।

ਇੰਝ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਛਿੱਲਕਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਫਾਇਦੇ

- ਕੇਲੇ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ : ਪੱਕੇ ਕੇਲੇ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਦਿਓ। ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਵੇਸਣ, ਮਸਾਲਾ, ਹਰੀ ਮਿਰਚ, ਹਰਾ ਧਨੀਆ, ਅਦਰਕ ਆਦਿ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਬਣਾ ਲਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਅੱਗ 'ਤੇ ਭੁਰਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਤਲੋ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਕੋਫਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪ ਖਾਓ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਵਾਓ।
- * ਕੇਲੇ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾਇਣ ਗੁੱਦਾ ਖੁਰਚ ਕੇ ਜੁੱਤੀਆਂ 'ਤੇ ਮਲੋ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਕ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਪੁੰਝ ਲਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੱਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਲਿਸ਼ ਵਰਗੀ ਚਮਕ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।
- * ਕੇਲੇ ਦੀ ਸੁੱਕੀ ਛਿੱਲ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਲਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਯੂ ਮੰਡਲ ਦੀ ਬਦਬੂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- * ਸੱਟ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੇਲੇ ਦੀ ਛਿੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਲਾ ਗੁੱਦਾ ਲਗਾ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
- ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ : ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਚੁਟਕੀ ਪੀਸਿਆ ਹੋਇਆ ਨਮਕ ਲਗਾ ਕੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਫ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਂਡੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਨਵੇਂ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣ ਲਗਦੇ ਹਨ।
- * ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਚੌੜੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੀ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉੱਪਰੋਂ ਦੀ ਨਮਕ ਛਿੜਕ ਦਿਓ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਹ ਗਲ ਕੇ ਅਚਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।
- * ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਕੇ ਪੀਸ ਲਓ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਮਿਲਾ ਕੇ ਫੇਸ ਪੈਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਸੋਧਾ ਨਮਕ ਪਾ ਕੇ ਦੰਦਾਂ 'ਤੇ ਰਗੜੋ। ਦੰਦ-ਅਸੂੜੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਬਦਬੂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
- * ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਰਗੜਨ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਦੀ ਚਿਕਨਾਈ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

- * ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਨਮਕ ਪਾ ਕੇ ਪਿੱਤਲ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਫ ਕਰੋ।
- * ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਨਿੰਬੂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਰੱਖ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਕੀੜੇ ਦੌੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- * ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੁੱਕਰ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿੰਬੂ ਦੀ ਛਿੱਲ ਪਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੁੱਕਰ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਾ ਕਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਅਨਾਰ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ: ਅਨਾਰ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੂਹ ਕੇ ਅਤੇ ਪੀਸ ਕੇ ਹਲਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਨਾਲ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
- ਪਿਆਜ਼ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ : ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਕੱਬੇ ਦੇ ਦਾਗ ਲੱਗ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਾ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪਿਆਜ਼ ਦੀ ਛਿੱਲ ਘਸਾ ਕੇ ਖੂਬ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਬਣ ਲਗਾ ਕੇ ਧੋ ਦਿਓ। ਦਾਗ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਟ ਜਾਣਗੇ।
- ਨਾਰੀਅਲ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ : ਨਾਰੀਅਲ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਗੋਲਾਈ ਵਿਚ ਕੱਟੋ। ਇਹ ਛਿੱਲਾਂ ਮਟਕੀ ਆਦਿ ਢਕਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣਗੀਆਂ।
- * ਨਾਰੀਅਲ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜਲਾ ਕੇ ਬਰੀਕ ਪੀਸ ਲਓ। ਦੰਦਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵਧੀਆ ਮੰਜਨ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਪਪੀਤੇ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ : ਪਪੀਤੇ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਸੁਕਾ ਕੇ ਬਰੀਕ ਪੀਸ ਲਓ ਅਤੇ ਗਲਿਸਰੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਚੁਟਕੀ ਚੂਰਨ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਲੇਪ ਕਰੋ। ਹਫ਼ਤਾ ਭਰ ਤੱਕ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਮਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ : ਮਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛਿੱਲਾਂ ਦਾ ਕੋਮਲ, ਮੁਲਾਇਮ ਹਿੱਸਾ ਕੱਢ ਕੇ ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਸੁਕਾ ਲਓ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਿਓ ਵਿਚ ਤਲ ਕੇ ਮਸਾਲਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਪਾ ਲਓ। ਇਹ ਸਵਾਦੀ ਅਤੇ ਕੁਰਕੂਰੇ ਲੱਗਣਗੇ।
- ਅਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਅਨੰਤ

ਮਾਂ ਦਾ ਹੀ ਅਕਸ ਹੈ ਧੀ

ਧੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਨਿਆਮਤ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਮਾਂ ਅਤੇ ਧੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੀ ਨਿਰਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਧੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣਾ ਆਪ ਦੁਬਾਰਾ ਜਿਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਧੀ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮਾਣਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਧੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰੂਪ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਸੁਖ-ਦੁਖ ਸਾਝਾਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹੀ ਦਿਲੀ ਸਾਂਝ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਿੱਠਾ ਅਤੇ ਨਿੱਘਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਧੀਆਂ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਘਰ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਤੋਂ ਪਾਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਰਮੋਹ ਭਰੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਘਰ ਦੀ ਨੂੰਹ, ਧੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਠਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਗਾਂ ਭਰਿਆ ਵਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਸਿਆਣੀ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੀ ਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ, ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਲੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੱਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਨਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਨਾਲ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਧ 'ਤੇ ਗੈਰ - ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹੀ ਮਿਹਨਤ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ? ਇੱਕ ਮਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਧੀ ਉੱਤੇ ਬੜਾ ਭੁੰਘਾ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਤਕ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਧੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਛਤਰ-ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਹੀ ਪਲਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਬਦਕਿਸਮਤ ਧੀ ਦੀ ਮਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪੱਧ ਮੁਕਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਧੀ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਆਣੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਸੁਚੱਜੀ ਅਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਧੀ ਕਿਸੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖਲੋ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੱਕਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਮਾਂ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਧੀ ਬਾਬਲ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਛੱਡ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਮਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵੈਰਾਗ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਠੱਲ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ, ਕਈ ਦਿਨ ਘਰ ਸੁੰਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧੀ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਿਰਵਿਘਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮਾਲੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਖਦਾਈ ਪਲ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਫਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮਾਂ ਲਈ ਉਹ ਪਲ ਭਾਗਾਂ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਾਨੀ ਜਾਂ ਦਾਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਧੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਥ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬਸ ਰਹਿਣਦੇ

ਕਾਹੜੇ ਛੇੜਦੇ ਹੋ ਅੱਲ੍ਹੇ ਜਖਮਾਂ ਨੂੰ,
ਹੁਣ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਮੱਲਮਾਂ ਨੇ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਹੰਢਾਏ ਜਿੰਦਗੀ ਨੇ,
ਉਹ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣੇ ਕਲਮਾਂ ਨੇ।

ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਸੀ ਤੇਰੀ ਸੱਜਣਾ ਉਏ,
ਤੂੰ ਪਾਸਾ ਵੱਟਕੇ ਲੰਘਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੈਥੋਂ ਹੌਸਲਾ ਮੈਂ,
ਹੋਰ ਕਿਹੜਾ ਦੌਲਤ ਮੰਗਦਾ ਸੀ।

ਹੁਣ ਸੁੱਕ ਕੇ ਤਾਂਬੜ ਹੋ ਚੱਲੇ,
ਖਾ ਲੇ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ।

ਕੁਝ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਿਆਂ,
ਕੁਝ ਗੈਰਾਂ ਦੇ ਜਜਬਾਤਾਂ ਨੇ।

ਨਾ ਦਵਾ ਲੱਗੇ ਨਾ ਦੁਆ ਲੱਗੇ,
ਕਾਹਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਝੂਠੇ ਦਿਲਾਸੇ ਬਈ।

ਨਾ ਬੋਲ ਵਿੱਚ ਮਿਠਾਸ ਰਹੀ,
ਆਹ ਸਭ ਬਨਾਉਣੀ ਹਾਸੇ ਬਈ।

ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਮਤਲਬ ਖੋਰ ਬਣੀ,
ਸੁਭਾ ਹੋਰ, ਸਾਮ੍ਹ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੁੰਦੀ,

ਸਭ ਕਰਨ ਸਲਾਮਾਂ ਅਲੀ ਉਦੋਂ,
ਸਤਾ ਹੁਸਨ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਜਦ ਲੋਰ ਹੁੰਦੀ।

ਲਿਖਤ : ਮੁਖਤਿਆਰ ਅਲੀ
ਸੰਪਰਕ : 98728-96450

ਕਵਾਵਿ-ਲਹਿਰਾਂ

ਮੁਫਤੋ ਮੁਫਤੀ

ਬਿਨ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਕਿੱਧਰ ਜਾਵੇ
ਸੈਂਟਰ ਜਦੋਂ ਨਾ ਬਾਂਗ ਫੜਾਵੇ

70 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਲਝੀ ਤਾਣੀ
7 ਦਿਨਾ ਚ ਕਿੰਝ ਸੁਲਝਾਵੇ

ਸਾਰੇ ਫਰੀ ਫਰੀ ਉਡੀਕਣ
ਸਭ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਿੰਝ ਸਮਝਾਵੇ

ਮੁਫਤੀ ਵਾਲੇ ਮਾਨ ਸਾਬ ਜੀ
ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਛੱਡਣੇ ਪੈਣੇ ਦਾਵੇ

ਉਹੀ ਕੰਮ ਕਰੋ ਫਿਲਹਾਲ
ਜਿਸ ਤੇ ਖਰਚਾ ਬੋੜਾ ਆਵੇ

ਕੱਸਣਾ ਪੈਣਾ ਭੋਰਾ ਸ਼ਿਕੰਜਾ
ਜੇਕਰ ਹਿੱਲਣੋਂ ਰੋਕਣੇ ਪਾਵੇ

ਚੋਰ ਮੋਰੀਆ ਬੰਦ ਕਰੋ ਸਭ
ਮੁੜ ਕੇ ਕੋਈ ਨਾ ਪੈਸਾ ਖਾਵੇ

ਜੰਤਾ ਦਾ ਵੀ ਸਾਬ ਚਾਹੀਦਾ
ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਜੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਵੇ

ਭੁੱਖਦੀ ਬੇੜੀ ਪੰਜਾਬ ਬਿੰਦਰਾ
ਹਰ ਬੰਦਾ ਰਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਲਵਾਵੇ

ਲਿਖਤ : ਬਿੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਇਟਲੀ

ਮਾਫੀਨਾਮਾ

ਗੰਢੇ ਖਾ ਕੇ ਛਿੱਤਰ ਖਾਧੇ,
ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਜੁਰਮਾਨਾ।
ਤਿੰਨੋਂ ਪਾ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਮਝਣ,
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਆਣਾ।
ਏਦੂੰ ਤਾਂ ਸੀ ਚੰਗਾ,
ਜੇਕਰ ਕਰਦੇ ਨਾ ਚਲਾਕੀ।
ਤੇਏ ਤੇਏ ਤੋਂ ਬਚੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ,
ਨਾ ਹੀ ਮੰਗਦੇ ਮਾਫੀ।
ਕੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਕੋਈ ਜੋਗਾ,
ਫਿਰੋ ਉਤਿਆ ਆਵਾ।
ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿਤੇ ਖੂਨ ਹੈ ਜੋਕਾਂ ਬੋਲ
ਦਿੰਦੀਆਂ ਧਾਵਾ।
ਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਖੱਲ ਵਾਲ ਦੇ ਉੱਤੋਂ,
ਚੜ੍ਹੇ ਅਤਿੱਕੇ ਜਿਹੜਾ।
ਪਾਪ ਧੋਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ,
ਗਊ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਪੇੜਾ।
ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਜਦ ਗੱਲ ਛੱਤਣੀ,
ਲੱਗਦੇ ਪੈਣ ਪਟਾਕੇ।
ਚੋਰੀ ਰਕਮਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਨੂੰ, ਲੱਭ
ਲੈਂਦੇ ਫਿਰ ਖਾੜੇ।
ਛੱਡ ਪਹੁੰ ਗੱਲ ਗਈ ਨੂੰ 'ਭਗਤਾ',
ਰੋਲਾ ਕਿਉਂ ਵਧਾਇਆ।
ਸਭ ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ,
ਗੰਢੇ ਛਿੱਤਰ ਮਾਇਆ।

ਲਿਖਤ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
1-604-751-1113

ਇਕਾਂਤ

ਇਕੱਲਤਾ ਨਾਲੋਂ ਇਕਾਂਤ ਚੰਗੀ ,
ਜਦੋਂ ਰੱਬ ਨਾਲ ਬਿਰਤੀ ਲਾਈ ਦੀ ।
ਇਕੱਲਤਾ ਮਨ ਵਿਚ ਸਾੜਾ ਭਰਦੀ ,
ਮਨ ਦੀ ਖੋਜ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਦੀ ।
ਰਿਣਆਤਮਕ ਸੋਚ ਕਰੇ ਵਿਕਾਸ ,
ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਢਹਿੰਦੀਆਂ ਕਲਾਂ 'ਚ ਲਿਜਾਵੇ।
ਚੰਗੇਰੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਜੋ ਚਿਤਵੀਏ ,
ਓਹਿਓ ਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ।
ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਗੀ ,
ਪਿਆਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਪੌੜੀ ਬਣ ਜਾਵੇ ।
ਢੇਰੀ ਢਾਹ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਜਦੋਂ ,
ਪੱਲੇ ਜੋ ਹੋਵੇ ਉਹ ਵੀ ਜੰਗਾਲਿਆ ਜਾਵੇ।
ਹੁਹ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸਕੂਨ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ,
ਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆ ਜਾਵੇ ।
ਬਾਬੋ ਨਾਨਕ ਦੀ ਨਾਮ ਖੁਮਾਰੀ ਨੇ ,
ਸੱਜਣ ਠੱਗ ਵਰਗੇ ਬੰਦੇ ਸੁਧਾਰੇ ।
ਇਕਾਂਤ ਚ ਹੀ ਲੱਭਦੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ,
ਨਾਲੇ ਅੰਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਲਾਵੇ ।
ਲਿਖਤ : ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

ਪੁੰਨ ਕਮਾਈਏ

ਛੱਡ ਪਾਪ ਵਬੋਰੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ,
ਚੱਲ ਪੁੰਨ ਕਮਾਈਏ ਕੋਈ।
ਔਗੁਣ ਬੰਨ ਲਏ ਪੱਲੇ ਬਹੁਤੇ,
ਹੁਣ ਗੁਣ ਸਜਾਈਏ ਕੋਈ।
ਤੇਰੀ-ਮੇਰੀ,ਮੇਰੀ-ਤੇਰੀ ਛੱਡ,
ਸਾਂਝੀ ਸਾਂਝ ਵਧਾਈਏ ਕੋਈ।
ਖੋਲ੍ਹ ਪਿਟਾਰੀ ਯਾਦਾਂ ਵਾਲੀ,
ਬਹਿ ਗੱਲ ਸੁਣਾਈਏ ਕੋਈ।
ਰੋਣੋ-ਧੋਣੋ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ ਗਏ,
ਕਿਤੋਂ ਹਾਸਾ ਲਿਆਈਏ ਕੋਈ।
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਰਹਿ ਕੇ,
ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈਏ ਕੋਈ।
ਹਨੇਰੇ ਜਿਹੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ,
ਨਿੱਕਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਈਏ ਕੋਈ।
ਆਸਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ,
ਨਵਾਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ਕੋਈ।
ਨਵਾਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ਕੋਈ।
ਨਵਾਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ਕੋਈ।
ਨਵਾਂ ਰੁੱਖ ਲਗਾਈਏ ਕੋਈ।
ਲਿਖਤ : ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਧੀਮਾਨ,
ਸੰ:9464633059

ਇਸ ਬਾਰ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ

ਇਸ ਬਾਰ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਦੱਸੋ ਲੋਕੋ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਈਏ
ਮਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਧਰਵਾਸ ਦੇਈਏ
ਲੀਡਰਾਂ ਸਾਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁੱਟ ਲਿਆ
ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਟ ਲਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁੰਜੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁੱਟ ਲਿਆ
ਅਸੀਂ ਵੀ ਗਲਤ ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕੀ ਕਹੀਏ
ਇਸ ਬਾਰ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਦੱਸੋ ਲੋਕੋ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਈਏ
ਮਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਧਰਵਾਸ ਦੇਈਏ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਵਾੜ ਦਿੱਤਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ
ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਤਾੜ ਦਿੱਤਾ ਡਰਾ ਸੂਲੀ ਸਾਨੂੰ ਚਾੜ ਦਿੱਤਾ
ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਜੁਲਮ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਣ ਸਹੀਏ
ਇਸ ਬਾਰ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਦੱਸੋ ਲੋਕੋ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਈਏ
ਮਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਧਰਵਾਸ ਦੇਈਏ
ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਰਸਾਨੀ ਨੂੰ ਜਹਿਰੀਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਾਣੀ ਨੂੰ
ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਾਡੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ
ਕੀਹਦੇ ਤਰਲੇ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਲਈਏ
ਇਸ ਬਾਰ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਦੱਸੋ ਲੋਕੋ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਈਏ
ਮਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਧਰਵਾਸ ਦੇਈਏ
ਭੋਲੀ ਜਨਤਾ ਡਰ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜੁਲਮ ਹੈ ਕਰ ਰਹੀ
ਭੋਲੀ ਜਨਤਾ ਜਰ ਰਹੀ ਨਿੱਤ ਅਜਾਣੀ ਮੌਤ ਮਰ ਰਹੀ
ਸਿੰਘਦਾਰ ਦੱਸ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਿਸਦੇ ਗਲ ਪੇਈਏ
ਇਸ ਬਾਰ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਦੱਸੋ ਲੋਕੋ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਈਏ
ਮਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਧਰਵਾਸ ਦੇਈਏ
ਅਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਹੱਸ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ
ਹੱਥੋਂ ਸਬ ਤਿਲਕ ਗਿਆ ਅਸੀਂ ਕੱਸ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ
ਇਕਬਾਲ ਸਿਹਾ ਕੀਹਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਬਹੀਏ
ਇਸ ਬਾਰ ਵੈਸਾਖੀ ਤੇ ਦੱਸੋ ਲੋਕੋ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਈਏ
ਮਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿਵੇਂ ਧਰਵਾਸ ਦੇਈਏ

ਲਿਖਤ : ਸਿੰਘਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ
ਸੰਪਰਕ : 713-918-9611

‘ਸਿੱਖ’ ਖਾਲਸਾ ਸਜਣਿਆ ਰੂਪ ਆਪਣਾ ਬਣਾਇਆ !

ਖਾਲਸਾ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਵਿਤਾ

ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈ ਮਾਣ, ਸਾਡਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਮਹਾਨ,
ਦਿੱਤਾ ਜੀਹਨੇ ਨਾਮ ਦਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਕੈ॥
ਪਹਿਲੋਂ ਬਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ, ਫੇਰ ਖੰਡਾ ਹੱਥ ਫੜ,
ਲਾਇਆ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੜ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਕੈ॥
‘ਸਿੱਖ’ ‘ਖਾਲਸਾ’ ਸਦਾਇਆ, ਰੂਪ ਆਪਣਾ ਬਣਾਇਆ,
ਭਰਮ-ਭੇਦ ਨੂੰ ਮਿਟਾਇਆ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਕੈ॥
ਜਿਹੜਾ ਲਵੇ ਰੱਬੀ ਦਾਤ, ਸੁਖ ਪਾਵੈ ਦਿਨ-ਰਾਤ,
ਸਭ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ ਆਸ, ਗੁਰੂ ਫਤਿਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਕੈ॥
ਕਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਕਮਾਈ, ਸੇਵਾ ਸੰਗਤ ਦੇ ਤਾਂਈ,
ਕਰੇ ਸਦਾ ਚਾਈ-ਚਾਈ, ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਥੱਕੇ ਨਾ॥
ਸੱਚੀ ਕਰੇ ਸਦਾ ਕਿਰਤ, ਉਚੀ ਰੱਖੇ ਸਦਾ ਬਿਰਤ,
ਜਿਹੜਾ ਧਰਮ ਤੋਂ ਗਿਰਤ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਰੱਖੇ ਨਾ॥
ਸਦਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੋੜੇ, ਭੈੜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜੇ,
ਚਿੱਤ ਚਰਨਾਂ ‘ਚ ਜੋੜੇ, ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਅੱਕੇ ਨਾ॥
ਬੋਲੇ ਸਿੰਘ ਹਰਪਾਲ, ਗੁਰੂ ਸਦਾ ਹੈ ਦਿਆਲ,
ਕਰੇ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ, ਔਗਣਾਂ ਨੂੰ ਤੱਕੇ ਨਾ॥

ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ

ਗਜ਼ਲ

ਤੇਰੇ ਸਹਿਰ ਚ’ ਆ ਵਪਾਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ,
ਪਹਿਲੋਂ ਯਾਰ ਫੇਰ ਹਥਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ।
ਕਿ ਫਾਂਸੀ, ਫਾਹਾ, ਫੰਦਾ ਨਾਮ ਈਂ ਨੇ ਮੋੜਦੇ ,
ਲੈ ਸਹਾਰਾ ਇਹਦਾ ਬੋੜਾ ਪਾਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ।
ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਛੋਲੇ , ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਮਿਲ ਰਿਹੈ,
ਕੁੱਤਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਹੈ,ਖੁਆਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ ।
ਛੱਲੇ ਸਾਭੇ ਨੇ , ਹੋਏ ਖੜ ਵੀ ਬੇਰੰਗ ਕਿਉਂ?
ਹਾਂ ਸੱਚ ਫੋਨਾਂ ਤੇ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ ।
ਜਿਹੜਾ ਕਦੇ ਜਿੱਤਦਾ ਸੀ ਹਰ ਇਕ ਫੈਸਲਾ,
ਭਾਗਵਾਨੇ ਤੈਥੋਂ ਹਾਰ ਕੰਮਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ ।
ਜਿਹਨਾਂ ਜੋੜ ਇੱਟ ਇੱਟ ਘਰ ਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ,
ਸੋਖੇ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਈ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ ।
ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਭਰੇ ਬੋਝੇ,ਨਾਹੀ ਲੀੜਾ ਪਾਟਾ ਹੈ,
ਮਾੜੇ ਨੂੰ ਈ ਦੱਬਾਏ ਤੇ ਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ ।
ਗਜ਼ਲ ਨਹੀ ਪੜ੍ਹੀ ਅਜੇ ਇਕ ਸ਼ੇਅਰ ਪੜ੍ਹਿਆ,
ਕਿਹਨੂੰ ਕਹਾਂ ਕੁਝ ? ਤਕਰਾਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ ।
ਵੇਖ - ਵੇਖ ਥੱਕ ਗਈਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੈਨ ਦੇ,
‘ਸਿਮ’ ਗਿਆ ਲਹੂ ‘ਰਨ’ ਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖਿਆ।

ਲਿਖਤ : ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿਮਰ
ਪਿੰਡ :- ਮਵੀ ਸੱਪਾਂ (ਸਮਾਣਾ)

ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਮਹਾਨ ਹੈ

ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਮਹਾਨ ਹੈ।
ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜੰਗ ਚ ਨਿਰਾਲੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ।
ਖੰਡੇ ਵਾਲੀ ਧਾਰ ਤੇ ਸਜਾਇਆ ਏਸ ਨੂੰ
ਤੇਗ ਨਾਲ ਗਿਆ ਅਜਮਾਇਆ ਏਸ ਨੂੰ
ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਭੱਜਦਾ ਕਦੇ ਮੈਦਾਨ ਹੈ
ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਮਹਾਨ ਹੈ।
ਪਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਖਾਲਸਾ
ਗਿੱਦੜਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੇਰ ਬਣ ਗਿਆ ਖਾਲਸਾ
ਖੰਡੇ ਵਾਲੀ ਪਾਹੁਲ ਦਾ ਇਹ ਵਰਦਾਨ ਹੈ
ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਮਹਾਨ ਹੈ।
ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਣਾਇਆ ਗੁਰਾਂ ਨੇ
ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਰਚਾਇਆ ਗੁਰਾਂ ਨੇ
ਗੋਬਿੰਦ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਹੁੰਦੀ ਨਾ ਬਿਆਨ ਹੈ
ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਮਹਾਨ ਹੈ
ਪਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਪਿਲਾਉਂਦਾ ਖਾਲਸਾ
ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਰਜਾਉਂਦਾ ਖਾਲਸਾ
ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਝੂਲਦਾ ਇਹਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ
ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਮਹਾਨ ਹੈ
‘ਜਬ ਤਕ ਰਹੇਗਾ ਨਿਆਰਾ ਖਾਲਸਾ’
‘ਤਬ ਤੱਕ ਲੱਗੇਗਾ ਪਿਆਰਾ ਖਾਲਸਾ’
ਗੋਬਿੰਦ ਦਾ ‘ਦੀਸ਼’ ਏਹੋ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ
ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬੜਾ ਮਹਾਨ ਹੈ।
ਗੁਰਦੀਸ਼ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਕੈਲਗਰੀ
ਸੰਪਰਕ : +1403 404 1450

ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤੀ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ। ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ।।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ

www.singhsabhasurrey.com

8115, 132 ਸਟਰੀਟ, ਸਰੀ, ਬੀ.ਸੀ. V3W 4N5

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ੴ ਸਵੇਰੇ ੴ

ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ	: 4.00 ਵਜੇ
ਸਹਿਜ ਪਾਠ	: 4:30 - 6.00 ਵਜੇ
ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ	: 6.00 - 7.45 ਵਜੇ
ਅਰਦਾਸ / ਹੁਕਮਨਾਮਾ	: 7.45 - 8.00 ਵਜੇ
ਕਥਾ / ਹੁਕਮਨਾਮਾ	: 8.00 - 8.30 ਵਜੇ
ਕੀਰਤਨ	: 8.30 - 9.40 ਵਜੇ
ਕਥਾ	: 9.40 - 10.30 ਵਜੇ
ਢਾਡੀ	: 10.30 - 11.30
ਸਮਾਪਤੀ	: 8:00 ਵਜੇ

ੴ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ੴ

ਚੌਂਕੀ ਸੋਦਰ	: 4:30-5:00 ਵਜੇ
ਪਾਠ ਸੋਦਰ	: 5.00 ਤੋਂ 5.30 ਵਜੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ	: 5:30-6:40 ਵਜੇ
ਕਥਾ	: 6:40-7:15 ਵਜੇ
ਢਾਡੀ	: 7:15 -8:00 ਵਜੇ
ਸਮਾਪਤੀ	: 8:00 ਵਜੇ

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ

ਬੀਬੀਆਂ ਵਲੋਂ
ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ
ਹਰ ਮੰਗਲਵਾਰ 11:30 ਤੋਂ 1:30 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

• ਇਸ ਹਫਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਦਿਹਾੜਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਤਾਗੋਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ 1) ਕਾਸਾ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਵੱਲੋਂ ਅਰੰਭ ਹੋਣਗੇ।

• ਇਹ ਅਖੰਡ ਪਾਠ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 09:30 ਵਜੇ ਅਰੰਭ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸਵੇਰੇ 09:30 ਵਜੇ ਪੈਣਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ ਜੀ।

• 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 09:30 ਵਜੇ ਭੋਗ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ 1) ਬੀਬੀ ਰਾਜਬੀਰ ਕੌਰ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

• ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਭਾਈ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦਾ ਰਿਵਰਸਾਇਡ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ ਵਿਖੇ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ 03:00 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ ਉਪਰੰਤ 04:30 ਵਜੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਹੋਵੇਗੀ।

• 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 05:30 ਵਜੇ ਪਾਠ ਸੁਖਮਨੀ ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ 1) ਭਾਈ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ, 2) ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, 3) ਰੰਧਾਵਾ ਪ੍ਰਵਾਰ, 4) ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਰ, 5) ਭਾਈ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

• ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਸਵ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਾਬਲਾ ਦਾ ਰਿਵਰਸਾਇਡ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ ਵਿਖੇ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ 01:00 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 2:30 ਵਜੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਹੋਵੇਗੀ।

• ਨੋਟ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯੁੰਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤਕ ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।

• ਨੋਟ : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ ਹੋਣਗੇ।

• ਨੋਟ : ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੋਲੇ ਦੀ ਸੇਵਾ 12 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਜੀ।

• ਨੋਟ: ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਹਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 10 ਤੋਂ 12 ਵਜੇ ਤਕ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਾਸਤੇ ਟੈਕਸ ਫਾਰਮ, ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਕੰਮ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਪੀ ਆਰ ਕਾਰਡ ਫਾਰਮ, ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਫਾਰਮ, ਬਸ ਪਾਸ ਫਾਰਮ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਫਾਰਮ ਇਤਿਆਦ ਫਾਰਮ ਮੁਫਤ ਵਿਚ (Free Service) ਭਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗੀ ਜੱਥਾ : ਭਾਈ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਕਥਾਵਾਚਕ : ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਾਡੀ ਜਥਾ : ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼

ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯੁੰਦਾ 13 ਤੋਂ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣਗੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ : ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਵੀਰਵਾਰ ਸੰਥਿਆ ਕਲਾਸ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਕਲਾਸ ਸ਼ਾਮ 7-8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ
ਫੋਨ : 604-590-3232, 604-590-3224

ਯੂਬੀਸੀ ਵਿਖੇ 15ਵਾਂ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਯੂਬੀਸੀ ਵਿਖੇ ਜੁੜਿਆ ਰਿਕਾਰਡ ਇਕੱਠ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ (UBC) ਦੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੱਲੋਂ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ 15ਵਾਂ ਸਲਾਨਾ 'ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਯਾਦਗਾਰੀ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਵਾਜ਼ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਬੂਤ ਬਣ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਏਸ਼ੀਅਨ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਸ਼ੈਰਲਿਨ ਓਰਬੋਗ ਨੇ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਮਾਣ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਸਰਦਾਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੰਮ

ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵੀ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਲ ਲਿਆ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੀ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲੇਖ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ 'ਬਿਗਨਰ' ਅਤੇ 'ਐਡਵਾਂਸਡ' ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨਾਮ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਮੁਢਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਦਸਮੇਸ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਅਨਾਇਤ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਨਿਆਮਤ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ

ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਤੀਜਾ ਇਨਾਮ ਯੂਬੀਸੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੰਸ਼ ਸਿੱਧੂ ਪ੍ਰਿਯਾ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ। ਐਡਵਾਂਸਡ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਯੂਬੀਸੀ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਅਮਰੀਨ ਕੌਰ ਤੂਰ ਅਤੇ ਹਰਲੀਨ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀਆਂ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਨਾਮ ਸੈਮੀਆਮੂ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਯੂਬੀਸੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਨਾਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਚਰਚਾ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਅਤੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਗੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮੂਹ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੇ ਡਾ. ਰਵੀ ਸਿੱਧੂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਡਾ. ਪਾਰਵਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਸ ਮਿਆਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਉੱਘੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਰ ਅਮਰੀਕ ਪਲਾਹੀ, ਕਵਿੰਦਰ ਚਾਂਦ, ਦਸਮੇਸ਼ ਗਿੱਲ ਫਿਰੋਜ਼, ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ, ਸੁਖਜੀਤ ਹੁੰਦਲ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਵੈਚ, ਜਸਬੀਰ ਮਾਨ, ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਉਪੇਸ਼ਕ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਜਸਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਟਾਲਿਟਿਕ ਕਨਵਰਟਰ ਬਰਾਮਦ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਚੌਕਸ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਉੱਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਕੈਟਾਲਿਟਿਕ ਕਨਵਰਟਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਟਕਮ ਰੋਡ ਅਤੇ ਹਾਈਵੇਅ 1 ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੌਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕੱਟਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ 6 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਕੇ ਤੋਂ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਕੈਟਾਲਿਟਿਕ ਕਨਵਰਟਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਤੁਰੰਤ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸਰੀ ਮੇਅਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਨਵੀਰ ਰੰਧਾਵਾ ਵਲੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ

ਮੁਫਤ ਮੀਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪੇਸ਼, ਹਰ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ 1,427 ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਚਤ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਨਵੀਰ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਚੋਣ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ 50 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਔਸਤਨ 1,427 ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹੱਲ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੀਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਫਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਫਲੈਟ-ਰੇਟ ਵਾਲੇ ਮਹਿੰਗੇ ਬਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਮੀਟਰ ਵਾਲੀ ਘੱਟ ਦਰ ਉੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਹੋਨਵੀਰ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਫਲੈਟ-ਰੇਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਮੀਟਰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਹਿਰ-ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮੀਟਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੀਟਰ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ 400 ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਿਬੇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਖਰਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਇਸ ਪਲਾਨ ਮੁਤਾਬਕ ਮੀਟਰ ਵਾਲੀ ਬਿਲਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਸਾਲਾਨਾ ਲਗਭਗ 1,467 ਡਾਲਰ ਬਚਾ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਫਤ ਇੰਸਟਾਲੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਚ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀਆਂ ਤਹਿਤ ਖੁਦ ਖਰਚਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਟਰੋ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਦੇਰੀ ਕਾਰਨ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੀਵਰ ਦਰਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਨੌਰਥ ਸ਼ੇਰ ਵੇਸਟਵਾਰਟ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਬਜਟ 700 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਵਧ ਕੇ 4 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਸਫਲਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਬੋਝ ਸਰੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀ ਦੇ ਮੇਅਰਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਵਿਗੜ ਗਏ ਹਨ। ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਰੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਸਾਫ਼, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਟਾਟਾਵਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਨੇ ਸਰੀ ਦੀਆਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਰਾਹਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵੋਟਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਿਲਿੰਗ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਮੀਟਰ ਸਰੀ ਦੇ ਹਰ ਘਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ
Classified

ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ
ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ
'ਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ
ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਟਸਅੱਪ ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਕਰੋ :
604-584-5577

✉ : infopunjabitribune@gmail.com

BRIDE WANTED

Canadian-born, Vegetarian, Jatt Sikh boy. 30 years old. Medical Professional; currently working at Vancouver Coastal Health. Seeking a match with a girl from a Gursikh family who is also Canadian-born and Vegetarian. Please call 778-709-9910

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ ਆਰ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 32 ਸਾਲਾ 6 ਫੁੱਟ ਸਰਦਾਰ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਕੈਲਗਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5.5 ਕੱਦ ਵਾਲੀ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀ ਆਰ ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ : 403 422 1833, 604 441 2723

AP 17-04

ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਟਲ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬਰਾੜ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੜਕੇ, ਉਮਰ 26 ਸਾਲ ਅਤੇ 24 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 9 ਇੰਚ ਅਤੇ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ, ਲੜਕਿਆਂ ਲਈ ਪੀ. ਆਰ. ਜਾਂ ਸਟੂਡੈਂਟ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ : 604-300-5066

AP 13-02

Professionally qualified match from decent Sikh family for our son 30, 5'10 "turboned boy, federal government job. He is chartered Professional Accountant and working in B.C. caste no bar. Whatsapp the biodata with picture to Dr.Sidhu 7788290991.

AP 18-07

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 29 ਸਾਲ, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਲੜਕਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਹੈ, ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਕੁੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : (778) 321-5911, 7782886015

AP 06-12

BRIDE WANTED

ਜੌਹਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਪੜਿਆ ਲਿਖਿਆ ਮਿਹਨਤੀ ਲੜਕਾ, ਚੰਗੀ ਜੋਬ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਹੈ। ਮਾਲਵੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਲਈ ਲੜਕੀ ਵਾਲੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 778-987-8644

RS- 9-01

ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਉੱਪਲ ਸਿੱਖ ਉਮਰ 51 ਸਾਲ ਕੱਦ ਪੰਜ ਫੁੱਟ 11 ਇੰਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 35 ਸਾਲ ਹੋਵੇ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 1 (403) 399-5130

AP 04-04

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a Canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491.

RS- 14-09

BASEMENT FOR RENT

ਸਰੀ ਵਿੱਚ 140 ਅਤੇ 59 Ave ਵਿੱਚ 2 ਰੂਮ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬੇਸਮੈਂਟ ਹੁਣ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਲਈ 2 ਜਾਂ 3 ਕੁੜੀਆਂ ਰਲਮਿਲ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਲਾਂਡਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। 2 washroom... ਕਿਰਾਇਆ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ। 2 ਪਾਸੇ ਬੱਸਸਟਾਪ ਨੇੜੇ-ਨੇੜੇ ਹੈ। ਫੈਮਲੀ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ : 604-616-2171

RS- 05-12

Looking For

WEDDING & ENGAGEMENT FILMS

BOOK NOW!

PACKAGES STARTING
AT \$350 ONLY*

ONE SOUL FILMS

Call or Text : 604-584-5577

ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਖਿਲਾਫ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

‘ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਲਚਰਲ ਰਿਪ੍ਰੈਜ਼ਨ’ ਤੇ ‘ਇੱਕ ਬੋਲੀ ਇੱਕ ਦੇਸ਼’ ਵਰਗੇ ਖਤਰਨਾਕ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ’ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ‘ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ’ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਮਗਰੋਂ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਟੋਰੰਟੋ, ਕੈਲਗਰੀ ਤੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ੋਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਮਗਰੋਂ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ‘ਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਬੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋ ਕੇ, ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੇਟ ਦੇ ‘ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਲਚਰਲ ਰਿਪ੍ਰੈਜ਼ਨ’ ਅਤੇ ‘ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇੱਕ ਬੋਲੀ’ ਵਰਗੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਜੰਡਿਆ ਸਮੇਤ, ਮਾਨ ਦੀ ਅਪਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਅਤੇ ਡੇਰੇਵਾਦੀ ਨਸ਼ੇੜੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਓਟਾਵੀਓ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਸ਼ੋਆਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਜਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਐਕਟਵਿਸਟਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਖਿਲਾਫ ਵੱਡੇ ਪੋਸਟਰ ਅਤੇ ਝੰਡੇ ਲੈ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ‘ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਡਾ’ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਫਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਾਸ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਧੀਨ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਜ ਤੇ ਚੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਬੱਤੀ ਲੈਣ ਵਰਗੀ ਮੰਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਭੰਗੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇੜੀ ਨਾਲ ਕਰਨ,

ਬੁਚਤ ਕੇ ਪੀਐਸ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਰਾਂਸ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਲਚਰਲ ਤਸਦਦ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਸੀਏ ‘ਤੇ ਧੱਕਣ ਕਾਰਨ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਤੀਮਾਨ ਦਾ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜੇ ਸ਼ੋਆਂ ਦੇਖਣ ਆਏ ਸਨ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਨਣ ਮਗਰੋਂ ਸੁਹਿਰਦ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾ ਖੜੋਤੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ‘ਚ ਹਾਜ਼ਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ, ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਐਨਡੀਪੀ ਲਈ 670,000 ਡਾਲਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡ ਜਾਰੀ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਿਉ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ (ਐਨਡੀਪੀ) ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 670,000 ਡਾਲਰ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਾਸ਼ੀ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਈਆਂ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਫੰਡ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਹਾਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ। ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਹਾਊਸ ਲੀਡਰ ਸਟੀਵਨ ਮੈਕਕਿਨਨ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਬਜਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਜਟ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਬਰਲ, ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਕਿਊਬੈਕੋਇਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਫੰਡਿੰਗ ਫਾਰਮੂਲਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 12 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 24 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ ਕੇਵਲ 7 ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ

ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਵਰਗੇ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਵਾਂ ਬਜਟ ਉਹਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 6 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਸਮੇਂ 6 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਲੋਰੀ ਇਡਲੋਟ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਨੇਤਾ ਡਾਨ ਡੇਵਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਟਾਫ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ

ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਡੇਵਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਫੰਡ ਉਹਨਾਂ 1.2 ਮਿਲੀਅਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਵੋਟ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਸਦ ਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਨਡੀਪੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਗਭਗ 13 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਭਾਰੀ ਕਰਜ਼ੇ ਹੇਠ ਦਬੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਫੰਡਿੰਗ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਧੂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲਿਬਰਲ ਅਤੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ 1,243,890 ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਕਿਊਬੈਕੋਇਸ ਨੂੰ 956,840 ਡਾਲਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ

ਗਏ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਥਾਈ ਨੇਤਾ ਐਵੀ ਲੁਈਸ ਫਿਲਹਾਲ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡਾਨ ਡੇਵਿਸ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿਸੇ ਉਪ-ਚੋਣ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।

ਸਟੀਵਨ ਮੈਕਕਿਨਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਸਥਾ ‘ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਟਰਨਲ ਇਕਾਨਮੀ’ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਕਕਿਨਨ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨਡੀਪੀ ਨੇ ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਰੋਤ ਹੋਣ। ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ 4 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਬਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁਣ ਐਨਡੀਪੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਦੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਵੇ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਨਾਰਥ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਕਲੋਰੀਨ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਰੱਦ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸੰਕਟ 'ਚ ਯੇਲਟਾਉਨ 'ਚ ਚਾਕੂਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਸਜ਼ਾ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਨਾਰਥ ਵੈਨਕੂਵਰ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਪੂਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਲੋਰੀਨ ਉਤਪਾਦਕ ਪਲਾਂਟ, ਕੈਮਟ੍ਰੇਡ (Chemtrade) ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਲਾਂਟ 1957 ਤੋਂ ਨਾਰਥ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਤਰਲ ਕਲੋਰੀਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਲੋਰੀਨ ਦਾ 40 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰੀਜ਼ੋਨਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿਰੁੱਧ 4-3 ਨਾਲ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਰਾਨ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੀਜ਼ੋਨਿੰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਰਥ ਵੈਨਕੂਵਰ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ।

ਕੈਮਟ੍ਰੇਡ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਲਨ ਰੌਬਿਨਸਨ ਨੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੋਰਟ ਕੋਕਿਟਲਮ ਦੇ ਮੇਅਰ ਬ੍ਰੈਡ ਵੈਸਟ ਨੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਰਕ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਡਰੋਨ ਹਮਲਿਆਂ ਵਰਗੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਡਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਹਿਮ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ

ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਵੈਸਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲੋਰੀਨ ਪਲਾਂਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਆਤਮਘਾਤੀ ਕਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੈਮਟ੍ਰੇਡ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਚਲਾ ਰਸਤਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਹੈਮਲਿਨ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 6 ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਦੇਸ਼ੀ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਘਟਨਾ 10 ਸ਼ਰਤਬੰਦ ਸਜ਼ਾ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲੋਕ 36 ਸਾਲਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ 3 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਮਾਰਾ ਜੀਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ

ਹੈਮਲਿਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ

ਬਿਤਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕੱਟੇ ਗਏ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤਬੰਦ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀ ਦੇ ਵਿਜ਼ਨਕੁਐਸਟ ਰਿਕਵਰੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ 24 ਘੰਟੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 7 ਪੀੜਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਹੈਮਲਿਨ ਨੂੰ 13 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਈਸਟਸਾਈਡ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

UNIVERSAL FINGERPRINTING SERVICE

RCMP Criminal Record Check Fingerprints for:

- *Permanent Residence
- *Canadian Citizenship
- *Security License
- *Employment
- *Name Change
- *Privacy Act Request
- *Visa/Border Crossing/
- *Foreign Travel/Work
- *Vulnerable Sector Checks
- *US Entry Waiver
- *Record Suspension Application
- *FBI Fingerprints
- *Digitize the ink fingerprints
- *Ink Fingerprints
- *Name Based Record Checks

- ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਰੈਜੀਡੈਂਸ
- ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ
- ਸਕਿਓਰਟੀ ਲਾਇਸੈਂਸ
- ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ
- ਨਾਮ ਬਦਲੀ
- ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਐਕਟ ਰਿਕੁਐਸਟ
- ਵਲਨਰੇਬਲ ਸੈਕਟਰ ਚੈਕਸ
- ਯੂ ਐਸ ਐਂਟਰੀ ਵੇਵਰ
- ਵੀਜਾ/ਬਾਰਡਰ ਕਰਾਸਿੰਗ/ਫੋਰਨ ਟਰੈਵਲ/ਕੰਮ
- ਰਿਕਾਰਡ ਸਸਪੈਂਸ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਐਫ ਬੀ ਆਈ ਫਿੰਗਰਪ੍ਰਿੰਟ
- ਡਿਜੀਟਲ ਦਾ ਇੰਕ ਫਿੰਗਰਪ੍ਰਿੰਟਸ
- ਇੰਕ ਫਿੰਗਰਪ੍ਰਿੰਟਸ
- ਨਾਮ ਬੇਸਡ ਰਿਕਾਰਡ ਚੈਕ

EAST WEST IMMIGRATION SERVICES INC.

- *INDIA VISA
- *India E Visa, UK & Schengen Visa
- *Entry Visa Application for 1 year & 5 years
- *Overseas Citizenship of India Application (OCI)
- *ਇੰਡੀਅਨ ਵੀਜਾ
- *ਇੰਡੀਅਨ ਈ-ਵੀਜਾ
- *ਯੂਕੇ & Schengen ਵੀਜਾ
- *ਐਂਟਰੀ ਵੀਜਾ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ (1 ਸਾਲ ਅਤੇ 5 ਸਾਲ)
- *ਓਵਰਸੀਜ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਓਸੀਆਈ)
- *Indian PCC
- *Indian Passport Renewal
- *OCI Applications
- *Visitor Visa Application
- *Canadian Citizenship Application
- *US Visa Application
- *PR card renewal Application
- *BC-Name Change Application
- ਇੰਡੀਅਨ ਪੀ ਸੀ ਸੀ
- ਇੰਡੀਅਨ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰੀਨਿਊ
- ਓ ਸੀ ਆਈ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਵਿਜਟਰ ਵੀਜਾ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਕਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਯੂ ਐਸ ਵੀਜਾ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਪੀ ਆਰ ਕਾਰਡ ਰੀਨਿਊ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ
- ਬੀ ਸੀ ਨਾਮ ਚੇਂਜ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ

Parminder Kindhra

CICC CCIC

PH : 604-503-8898

#303-(3rd floor) 8318-120St, Surrey Email:office@universalfingerprinting.com OPEN 7 DAYS A WEEK

ਵੈਨਕੂਵਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 'ਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਲਗਵਾਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ, (ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨਤ): 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ 47ਵਾਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਠੀਕ 11 ਵਜੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸੂਝ ਬੂਝ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਰਨਬੀ ਤੋਂ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲਰ ਸੈਵ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਚੀਫ ਸਟੀਵ ਰੌਏ, ਕੌਂਸਲਰ ਜਨਰਲ ਮਾਸਕੂਈ ਰੰਗ-ਸੌਂਗ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਦੇ ਮੇਅਰ ਕਿਮ ਸਿਮ, ਉਪਰੰਤ ਬੀ.ਸੀ. ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਤੇ ਐਮਐਲਏ ਸਮੇਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਫੈਡਰਲ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਗਰੈਗ ਰੋਬਰਸਨ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ।

ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਵੀਅਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਅਖੀਰਲੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜੋਨ ਡੈਵਿਡਸ (ਐਨਡੀਪੀ) ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਥਾਂਦੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੱਠ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ

ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਮੇਨ ਫਲੋਟ ਤੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ 57 ਤੇ ਸਟੇਜ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ 49 ਤੇ 20 'ਤੇ ਵੀ ਸਟੇਜ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਫਐਮ 93.1 ਦੀ ਅਤੇ ਫਰੇਜ਼ਰ ਸਟੀਟ ਦੇ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ

ਸੰਦੇਸ਼ ਸਰਵਨ ਕੀਤੇ।

ਠੀਕ 5 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਨੇ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨਤ): ਹਰ ਸਾਲ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਕਰਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ 12 ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਹਰਮਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ) ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਸਜਣਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨੋਟ ਕਰਕੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਦੇ ਹਨ। ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਰੰਗਾਂ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। “ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਰੰਗ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰੌਣਕੀ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ -1699 ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਭਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਬਰਾਬਰੀ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਦਿਆਲਤਾ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

“ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਬਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸੂਬਾ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਰੌਣਕਦਾਰ ਵਿਸਾਖੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ-ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਇਕੱਠਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਗਰ-ਕੀਰਤਨ ਤੱਕ, ਇਹ ਸਮਾਗਮ

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਦਰਿਆਇਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਜਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। “ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ - ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ - ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਭਰ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਾਫ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸੇਵਾ-ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਦਾਨੀ ਕੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ। ਵਿਸਾਖੀ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। “ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਸਲਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਲੋਕ ਸੇਵਾ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। “ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ।

ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ

It's Rajan Mango Season!

fruiticana hee jaana!
Happy Vaisakhi

Join Us For Free Fresh Sugar Cane Juice at Nagar Kirtan 128 and 76 Ave.

WHOLESALE PRICES AT RETAIL STORE

UNBEATABLE SPECIAL

Rajan Haden Mangoes 4 kg
ਰਾਜਨ ਹੇਡਨ ਅੰਬ
\$16.98 box

UNBEATABLE SUPER SUPER SPECIAL

Yellow Onions 50 lb or Red Onions 25 lb
ਪੀਲੇ ਗੰਦੇ ਲਾਲ ਗੰਦੇ
\$10.98 bag
(One bag per family, additional bag \$13.99)

SUPER SPECIAL

Cilantro ਧਟੀਆ
2 / 99¢ bunches for

Roasted Peanuts in Shell
ਭੁੰਜੀ ਮੂੰਗਫਲੀ
\$1.99 lb

Indian Style Carrots
ਇੰਡੀਅਨ ਗਾਜਰਾਂ
98¢ lb

Jumbo Carrots
ਜੰਬੇ ਗਾਜਰਾਂ
68¢ lb

DAALS, Chickpeas, Chana Daal, Black Chana, Red Lentil Split & Whole
ਸਭੇਦ ਫੋਲੇ, ਫੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦਾਲ, ਚਾਲੇ ਫੋਲੇ, ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ, ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਮਸਰ
98¢ lb

Nanak Paneer Malai and Regular 341 g
ਨਾਨਕ ਪਨੀਰ
\$5.49 pkg.

Party Trays 6 Sections 40's
ਪਾਰਟੀ ਟ੍ਰੇ ਬਾਹੀ ਬਾਇਓਡੀਗਰੇਡੇਬਲ 6 ਭਾਗ
\$6.99 pkg.

Fresh ginger Fresh Garlic
ਤਾਜਾ ਲਸਣ ਤਾਜਾ ਅਦੱਰਕ
99¢ lb

Spinach
ਪਾਲਕ
\$1.39 bunch

Plain Gur 2 lb
ਸਾਦਾ ਗੁੜ
\$2.98 shell

Nanak Rasmalai (Mango, Kesar & Reg.)
ਨਾਨਕ ਰਸਮਲਾਈ 850 g
\$7.88 pkg.

Indican Tea 216's
ਇੰਡੀਕੇਨ ਚਾਹ
\$5.99 pkg.

Daikon (Moli)
ਮੂਲੀ
99¢ lb

Red Lentil Whole, Split & Chickpeas 4 lb Indican
ਇੰਡੀਕੇਨ ਇੰਟੇ ਫੋਲੇ ਧੋਤੀ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ ਮਸਰਾ ਦੀ ਸਾਬਤ ਦਾਲ 4 lbs
\$3.98 bag

Rapini (Sarson da Saag)
ਸਰਸੋਂ ਦਾ ਸਾਗ
\$1.99 bunch

Ahmed Mix or Mango Pickle (Achar) 1 kg
ਅਹਿਮਦ ਮਿਕਸ ਜਾਂ ਆਮ ਦਾ ਅਚਾਰ
\$3.98 ea.

Indican Punjabi Biscuits 2.2 lb
ਇੰਡੀਕੇਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁਕੀਜ਼
\$5.98 pkg.

Russet Potatoes Snoboy 10 lb
ਆਲੂ ਰਸਟ ਸਨੋਬੁਆਏ
\$3.98 bag

Green Seedless Grapes
ਅੰਗੂਰ ਹਰੇ ਬਿਨਾਂ ਬੀਜ
\$1.99 lb

Oranges Seedless
ਸੰਗਤਰੇ (ਬਿਨਾ ਬੀਜ ਤੋਂ)
99¢ lb

Indican Basmati Rice 8 lb
ਇੰਡੀਕੇਨ ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ
\$6.99 bag

Fine Cane Sugar (Indican) 8 lb
ਗੰਨੇ ਦੀ ਖੰਡ 8lb ਇੰਡੀਕੇਨ
\$5.99 bag

Pakistani Kinnow
ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਿੰਨੂ
\$1.49 lb

Indian Eggplants
ਦੇਸੀ ਬਤਾਉਂ
\$1.49 lb

Sher Besan 4 lb
ਸ਼ੇਰ ਵੇਸਟ
\$3.99 pkg.

Raw Almonds #1 Large Size
ਵੱਡੇ ਬਦਾਮ
\$5.98 lb

Frozen Cut Okra (Indican) 908 g
ਇੰਡੀਕੇਨ ਕੱਟੀ ਭਿੰਡੀ 908 g
\$4.99 pkg.

Thus Apr 16, 2026 - Wed Apr 22, 2026

We reserve the right to limit the quantities while they last
Specials valid for Lower Mainland only

24 LOCATIONS TO SERVE YOU IN BC & ALBERTA

Head Office: 7676 Anvil Way, Surrey
604-502-0005

BUSINESS HOURS
9 AM - 9 PM
7 DAYS A WEEK

FRUITICANA KING GEORGE LOCATION NOW OPEN #101-10241 KING GEORGE BLVD, SURREY. 604-503-1149

Newton	13783 72nd Ave. Surrey	604-590-2080	Surrey	10241 King George Blvd	604-503-1149	New Westminster	101-331 6th St.	604-395-3595
Newton	13174 64th Ave. Surrey	604-598-9220	Surrey	12990 72nd Ave.	604-503-5510	Abbotsford	2785 Bourquin Crescent W.	604-744-0328
Scott Road	12047 80th Ave. Surrey	604-591-5032	Surrey	12788 76A Ave. Surrey	604-597-1676	Abbotsford	31205 Maclure Rd.	604-504-5877
Scott Road	104-7028 120th St.	604-590-8864	Surrey	16788 64 Ave.	604-372-2023	Port Coquitlam	2807 Shaughnessy St.	604-464-0822
Cedar Hills	12867 96th Ave. Surrey	604-588-6620	Surrey	101-7228 192St.	604-575-3750	Vancouver	6257 Fraser St.	604-321-9931
Fleetwood	101-15933 Fraser Hwy	604-593-5163	Surrey	101-1812 152St.	604-539-5736	Richmond	4101 No.5 Rd.	604-244-9520
Fleetwood	15230 84 Ave.	236-317-6272						